

ביאור בדרך אפשר

על מתן תורה נאמר:

1 על מתן תורה נאמר:
 2 וַיִּרְדּוּ הַיְיָ עַל הַר סִינַי וְגו'¹, וַיְדַוְעַ הַדִּיּוּק² הַשְּׂאֵלָה בְּנוֹגַע
 3 לְכָל־לֹוֹת הָעֲנָנִים דְּמִתְּנֵי-תוֹרָה שֶׁהָיָה לְמִטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה דְּוָקָא,
 4 דְּלִכְאוּרָה הָיָה יְכוֹל לְהֵיוֹת מִתְּנֵי-תוֹרָה בְּב' אֹפְנִים, או
 5 שְׂיִשְׂרָאֵל יַעֲלוּ לְמַעְלָה
 6 לעולמות העליונים הרוחניים וְשֵׁם
 7 למעלה יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, או
 8 שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁמְקוּרָה לְמַעְלָה תִּיָּתֵן
 9 לְמִטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, ולכאורה מבחינת
 10 התוצאה בפועל אין הבדל בין שתי
 11 האפשרויות כי בשני האופנים למעשה
 12 בני ישראל יקבלו את התורה וְאִם-
 13 כֵּן לְמָה בַּחֵר הַקְּב"ה לִיתֵן
 14 הַתּוֹרָה דְּוָקָא בְּאֹפֶן שְׂוִירָד
 15 הַיְיָ³ מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה וְנָתַן אֶת הַתּוֹרָה
 16 עַל הַר סִינַי, לְאַחֲרֵי שֶׁבָּנִי
 17 יִשְׂרָאֵל הִתְיַצְּבוּ בְּתַחֲתִית
 18 הַהָר³ לְמִטָּה, לְמַרְגְּלוֹת הַר סִינַי
 19 הַגִּשְׁמִי?
 20 וְהִנֵּה, בְּסוּגְיָא דְּמִתְּנֵי-תוֹרָה⁴
 21 סוּגְיַת הַגְּמָרָא (בְּמַסְכַּת שַׁבָּת) הַעוֹסְקָה
 22 בְּעִנְיַן מִתֵּן תּוֹרָה אִיתָא, מוּבָא,
 23 בְּשַׁעַר שַׁעְלָה מְשָׁה לְמָרוֹם,
 24 כְּמִסְפָּר בְּתוֹרָה שְׁלֵאֲחֵר מִתֵּן תּוֹרָה בְּהַר
 25 סִינַי, מִשָּׁה רַבְּנֵי עֵלָה לְרֹאשׁ הַהַר
 26 לְאַרְבַּעִים יוֹם וָאַרְבַּעִים לַיְלָה, וּבְסוּגְיַת
 27 הַגְּמָרָא אַמְרוּרָה חֲכָמֵינוּ ז"ל מוֹסִיפִים
 28 שְׁבִאוּתָהּ שְׁעָה מִשָּׁה רַבְּנֵי עֵלָה לְמָרוֹם,
 29 לְעוֹלְמוֹת עֲלִיוֹנִים רוּחָנִיִּים, וְאוּ אֲמָרוּ
 30 מְלֶאכִי הַשְּׂרָת לְפָנֵי הַקְּב"ה
 31 כּוֹי תְּמוּדָה גְּנוּזָה כּוֹי תְּנָה
 32 הוֹדָף עַל הַשְּׂמַיִם⁵, אֲמַר לוֹ
 33 הַקְּב"ה לְמִשָּׁה הַחֲזוֹר לְהֵן
 34 תְּשׁוּבָה כּוֹי. אֲמַר לְהֵן,
 35 לְמַצְרִים יִרְדָּתֶם כּוֹי יִצְרֵה־רַע
 36 יֵשׁ בִּינֵיכֶם, מִיַּד הוֹדוּ לוֹ וְכוֹי
 37 (זוה לשון הגמרא: "בשעה שעלה
 38 משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני
 39 הקדוש ברוך הוא: ריבוננו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל
 40 תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה ושבעה מאות ושבעים וארבעה
 41 דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, מה אנוש כי תזכרנו
 42 וכן אדם כי תפקדנו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על

ביאור בדרך אפשר

43 השמים? אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה... אמר לפניו:
 44 ריבוננו של עולם, תורה שאתה נתת לי מה כתיב בה, אנכי ה' אלוךך אשר
 45 הוצאתיך מארץ מצרים. אמר להן: למצרים ירדתם, לפרעה השתעבדתם, תורה
 46 למה תהא לכם? שוב, מה כתיב בה לא יהיה לך אלוהים אחרים. בין עמים
 47 אתם שריון שעובדין עבודה זרה? שוב
 48 מה כתיב בה, זכור את יום השבת
 49 לקדשו. כלום אתם עושים מלאכה
 50 שאתם צריכין שבות? שוב מה כתיב
 51 בה, לא תישא. משא ומתן יש ביניכם?
 52 שוב מה כתיב בה, כבוד את אביך ואת
 53 אמך. אב ואם יש לכם? שוב מה כתיב
 54 בה, לא תרצח לא תנאף לא תגנוב.
 55 קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם?
 56 מיד הודו לו להקדוש-ברוך-הוא
 57 שנאמר ה' אדונינו מה אדיר שמך וגו'
 58 ואילו תנה הודך על השמים לא כתיב.
 59 מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב
 60 ומסר לו דבר, שנאמר עלית למרום
 61 שבית שבי לקחת מתנות באדם, בשכר
 62 שקראוך אדם לקחת מתנות... הִינֵנו,
 63 שְׂגָם הֵם הַמְּלָאכִים הַעֲלִיוֹנִים
 64 הַבִּינֵנו שְׁנִתְּנִית הַתּוֹרָה צְרִיכָה
 65 לְהֵיוֹת לְמִטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה דְּוָקָא.
 66 וְנִתְּבָאָר בְּמִאֲמָר הַקּוּדְשׁ⁶,
 67 שנאמר בליל חג השבועות אותה שנה,
 68 תשכ"ז (כמנהגו של הרבי באותן שנים
 69 לומר מאמר חסידות בלילה הראשון
 70 של חג השבועות לפנות בוקר)
 71 שֶׁהַטַּעַם שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה
 72 לְיִשְׂרָאֵל דּוּוּקָא וְלֹא לְאוֹמְרוֹת הָעוֹלָם
 73 הוּא לְפִי שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 74 נִמְשְׁכוֹת מְעַצְמוֹתוֹ יִתְּבָרַךְ,
 75 עֲצוּמוֹתוֹ וּמְהוֹתוֹ שֶׁל הַקּוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 76 בְּעֲצָמוֹ וּכְמוֹ שְׁפָתוֹב⁷ וַיֵּרָם קֶרֶן
 77 לְעַמּוֹ, וַיְדַוְעַ שְׁקָרָן מוֹרָה עַל
 78 הַמְּשָׁכָה עֲצָמִית מְעַצְמוֹתוֹ
 79 וּפְנִימִיוֹתוֹ שֶׁל הַמְּמַשֵּׁךְ, מִהַ-שְּׂאִי־ן
 80 כְּפִי כָּל שְׂאֵר הַנְּבָרָאִים שְׁבָהֵם
 81 כְּתִיב⁸ הוֹדוּ שֶׁל הַקּוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְשָׁךְ עַל אֲרָץ וְשָׂמַיִם, הִינֵנו,
 82 שְׂבָאָרְץ וְשָׂמַיִם, הָאֲרָץ וְכָל צְבָאֵיהָ, וְהַשְּׂמַיִם וְכָל צְבָאֵם
 83 (כּוֹלֵל גַּם הַמְּלָאכִים), כֵּן שֶׁבְּ"אַרְץ וּשְׂמַיִם" נִכְלָלִים כָּל הַנְּבָרָאִים
 84 הַגִּשְׁמִיִּים וְכָל הַנְּבָרָאִים הַרוּחָנִיִּים נִמְשָׁךְ רַק הוֹדוּ, זִיו וְהָאָרֶה בְּלִבְדוּ⁹.

בס"ד. יום ב' דחג השבועות, ה'תשכ"ז

(הנחה בלתי מוגה)

1 וַיִּרְדּוּ הַיְיָ עַל הַר סִינַי וְגו'¹, וַיְדַוְעַ הַדִּיּוּק²
 2 בְּנוֹגַע לְכָל־לֹוֹת הָעֲנָנִים דְּמִתְּנֵי-תוֹרָה שֶׁהָיָה
 3 לְמִטָּה דְּוָקָא, דְּלִכְאוּרָה הָיָה יְכוֹל לְהֵיוֹת מִתְּנֵי-
 4 תּוֹרָה בְּב' אֹפְנִים, או שְׂיִשְׂרָאֵל יַעֲלוּ לְמַעְלָה
 5 וְשֵׁם יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, או שֶׁהַתּוֹרָה תִּיָּתֵן
 6 לְמִטָּה, וְאִם-כֵּן לְמָה בַּחֵר הַקְּב"ה לִיתֵן הַתּוֹרָה
 7 דְּוָקָא בְּאֹפֶן שְׂוִירָד הַיְיָ³ עַל הַר סִינַי, לְאַחֲרֵי
 8 שֶׁבָּנִי יִשְׂרָאֵל הִתְיַצְּבוּ בְּתַחֲתִית הַהָר³. וְהִנֵּה,
 9 בְּסוּגְיָא דְּמִתְּנֵי-תוֹרָה⁴ אִיתָא, בְּשַׁעַר שַׁעְלָה מְשָׁה
 10 לְמָרוֹם, אֲמָרוּ מְלֶאכִי הַשְּׂרָת לְפָנֵי הַקְּב"ה כּוֹי
 11 תְּמוּדָה גְּנוּזָה כּוֹי תְּנָה הוֹדָף עַל הַשְּׂמַיִם⁵, אֲמַר
 12 לוֹ הַקְּב"ה לְמִשָּׁה הַחֲזוֹר לְהֵן תְּשׁוּבָה כּוֹי. אֲמַר
 13 לְהֵן, לְמַצְרִים יִרְדָּתֶם כּוֹי יִצְרֵה־רַע יֵשׁ בִּינֵיכֶם,
 14 מִיַּד הוֹדוּ לוֹ וְכוֹי. הִינֵנו, שְׂגָם הֵם הַבִּינֵנו שְׁנִתְּנִית
 15 הַתּוֹרָה צְרִיכָה לְהֵיוֹת לְמִטָּה דְּוָקָא. וְנִתְּבָאָר
 16 בְּמִאֲמָר הַקּוּדְשׁ⁶, שֶׁהַטַּעַם שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה
 17 לְיִשְׂרָאֵל הוּא לְפִי שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁכוֹת
 18 מְעַצְמוֹתוֹ יִתְּבָרַךְ, וּכְמוֹ שְׁפָתוֹב⁷ וַיֵּרָם קֶרֶן לְעַמּוֹ,
 19 וַיְדַוְעַ שְׁקָרָן מוֹרָה עַל הַמְּשָׁכָה עֲצָמִית, מִהַ-
 20 שְׂאִי־ן כֵּן כָּל שְׂאֵר הַנְּבָרָאִים שְׁבָהֵם כְּתִיב⁸ הוֹדוּ
 21 עַל אֲרָץ וְשָׂמַיִם, הִינֵנו, שְׂבָאָרְץ וְשָׂמַיִם, הָאֲרָץ
 22 וְכָל צְבָאֵיהָ, וְהַשְּׂמַיִם וְכָל צְבָאֵם (כּוֹלֵל גַּם
 23 הַמְּלָאכִים), נִמְשָׁךְ רַק הוֹדוּ, זִיו וְהָאָרֶה בְּלִבְדוּ⁹.

(1) יתרו יט, כ. (2) ראה סה"מ תרנ"ה ע' קפח. תרצ"ז ע' 283. ה'ש"ת ע' 114. (3) יתרו שם, יז. (4) שבת פח, ב. (5) תהלים ח, ב. (6) ד"ה צאינה וראינה דליל א' דחג השבועות פ"דח (תורת מנחם - התוועדויות חלק נ' ע' 6 ואילך). (7) תהלים קמח, יג. (8) ראה תו"א וראא נה, ג. ובכ"מ. (9) ישע"י מ, ה.

ביאור בדרך אפשר

1 בְּלִבְךָ⁹ ולא עצם המהות, ואילו בני ישראל נמשכו ממהותו ועצמותו של
 2 הקדוש ברוך הוא. וְזֶהוּ גַם הַטַּעַם שֶׁנִּשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל נִקְרְאוֹת
 3 בְּשֵׁם מְהַלְכִים, בשונה מהמלאכים הנקראים "עומדים", כלשון הכתוב
 4 (בנבואת זכריה) "אם בדרכי תלך... ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה"
 5 (ופירש במצודת-דוד: "לא יקופח
 6 שכרם בעולם הנשמות, כי אתן להם
 7 מהלכים וטיוולים בין המלאכים האלה
 8 העומדים פה...") (דְּכִינּוּן שֶׁשָּׂרָשָׁם
 9 של נשמות ישראל בַּעֲצָמוֹתוֹ
 10 יִתְבָּרֵךְ, לְכֵן יֵשׁ בָּהֶם הַלִּיכָה
 11 התקדמות ועלייה אֲמִיתִית, שֶׁהִיא
 12 בְּלִי גְבוּל, עלייה ממצב למצב לא
 13 בצורה הדרגתית אלא עליות ללא גבול
 14 לְמַעְלָה מִסְדֵּר הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת
 15 שבו האור האלוקי מאיר בהגבלה ויורד
 16 ומשתלשל מדרגה לדרגה בצורה
 17 מסודרת, וְלִכֵּן יֵשׁ בָּהֶם בְּנִשְׁמָוֹת
 18 ישראל גַּם עֲנִיָּן הַרְאִיָּה
 19 בְּאֵלֶקוֹת והרי קליטת דבר בראייה
 20 היא בצורה החזקה והברורה והאמיתית
 21 ביותר ו"אינה דומה ראייה לשמיעה"
 22 שהיא ברמה יותר נמוכה מראיה
 23 (שְׂזוּהִי ראיית אלוקות כשם שרואים
 24 דברים גשמיים מוחשיים היא תְּכַלִּית
 25 וּשְׁלִימוֹת הַבְּרִיאָה שֶׁתְּהִיָּה
 26 לְעֵתִיד-לְבָא, בעוד שכעת בזמן
 27 הגלות העולם והבריאה מסתירים על
 28 האור האלוקי שבורא אותם ומקיים
 29 אותם, ולכן העולם לא נמצא במצבו
 30 הרצוי, והכוונה של הבריאה השעולם
 31 הזה יהיה "דירה" ומקום ראוי
 32 להתגלות והשראת השכינה טרם
 33 התמלאה בשלימות, הרי לעתיד לבוא
 34 כוונת ותכלית הבריאה תתקיים
 35 במילואה כי אז הנבראים יראו אלוקות בגלוי כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁹ ביעודי
 36 הגאולה וְנִגְלָה כְּבוֹד הַנְּיָן וְרָאוּ כָּל בְּשָׂר גו', כלומר, גם בשר גשמי
 37 יראה וייווכח באלוקות בצורה גלויה וברורה) ובגלל המעלות והסגולות
 38 המיוחדות הללו התורה ניתנה דווקא לבני ישראל.
 39 אַךְ עֲדִין צָרִיךְ לְהִבִּין, אִיךָ מְרוֹמְזוּ בְּתִשְׁבּוּת מֹשֶׁה לְמַצְרַיִם
 40 יִרְדָּתָם כּו', כמובא לעיל מדברי הגמרא, על טענת המלאכים שצריך לתת
 41 את התורה למעלה, "תנה הו"ך על השמים", ענה להם משה רבנו שכיון שלא
 42 ירדו למצרים, הדיבור הראשון "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים"
 43 לא שייך אליהם, וכך גם לגבי שאר הדברות, אבל עדיין לא מובן איך נרמו

ביאור בדרך אפשר

44 במענה הזה התוכן של הַאָמּוֹר לְעֵיל אודות מַעְלַת נִשְׁמוֹת
 45 יִשְׂרָאֵל שֶׁמוֹשֶׁרְשׁוֹת בַּעֲצָמוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ כּו' כטעם וסיבה לכך
 46 שדווקא הם קיבלו את התורה. וְלֹא־יֵדָוּ גִּיסָא, גם לא מובן שהרי מִצַּד
 47 מַעְלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁמוֹשֶׁרְשׁוֹת בַּעֲצָמוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, זה אכן
 48 הסבר וטעם לכך שהם יקבלו את
 49 התורה אבל אם משום כך הִיָּה יָכוֹל
 50 לְהִיֹּת הַעֲנִיָּן דְּמִתַּן-תּוֹרָה
 51 בְּאוֹפֵן שֶׁנִּשְׁמָוֹת בְּגוֹפִים
 52 יִתְעַלּוּ לְמַעְלָה וְיֵשׁ יִקְבְּלוּ
 53 אֶת הַתּוֹרָה וכמובא בתהלות
 54 המאמר שכיוון שנתינת התורה לבני
 55 ישראל יכולה להיות באחד משני
 56 האופנים – או שהם יעלו למעלה, או
 57 כפי שהיה בפועל, שהקדוש ברוך הוא
 58 הוריד את התורה אליהם למטה, הרי
 59 הביאור האמור על-פי חסידות (של
 60 נתינת התורה לישראל כי הם מושרשים
 61 בעצמותו) לא מסביר במה עדיף האופן
 62 של "יורד ה' על הר סיני למטה" על
 63 האפשרות שבני ישראל יעלו למעלה?
 64 וְגַם צָרִיךְ לְהִבִּין במענה של משה
 65 רבנו למלאכים יש טעם מדוע בפועל
 66 התורה לא ניתנה למלאכים, כי מדברי
 67 התורה בעשרת הדברות מובן שהיא
 68 שייכת לבני ישראל בעולם הזה (שירדו
 69 למצרים, ועושים מלאכה ויש להם אב
 70 ואם וכן הלאה), אבל עדיין לא מובן
 71 בעצם הדבר לְמָה באמת הוֹצֵרָה
 72 הַתּוֹרָה לְהַנְתֵּן לְנִשְׁמוֹת
 73 בְּגוֹפִים דְּיוֹקָא ולא לנשמות כפי
 74 שהן למעלה?
 75 (ב) וְיִוָּבֵן כָּל זֶה בְּהַקְדִּים
 76 הַבְּאוּר בְּמָה שֶׁפְּתוּב¹⁰ ב'שיר
 77 השירים' שְׁחוֹרָה אָנִי וְנָאָה
 78 בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם¹¹, וְיִדוּע'¹² בדברי חכמינו ז"ל במדרש שְׂזוּהוּ
 79 מְאֹמֵר כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל על עצמה, הִנְנוּ, שֶׁהַנְּשָׂמָה הַמְּלוּבָּשֶׁת
 80 בַּגּוֹף הגשמי בעולם הזה אומרת לְהַנְּשָׂמָה כְּמוֹ שֶׁהִיא לְמַעְלָה
 81 ללא הגבלות הגוף, שֶׁהִגֵּם שֶׁשְׁחוֹרָה אָנִי, ומצבי לא רצוי, כיוון
 82 שְׁמַחְמַת הגוף וְנִפְשׁ הַבְּהִמִית (בהם מלובשת ונמצאת הנשמה)
 83 שְׁמַעְלִימִים על אור ה' וקְדוּשָׁתוֹ, חֶסֶר אֲצִלָּה הַגִּילּוּי
 84 דְּשִׁמְשׁ וּמִגֵּן הַנְּיָן אֲלֵקִים¹³ והאור האלוקי נמצא בה בהסתר כך
 85 שהיא 'שחורה' וחסר לה אור, וְהִיא בְּכַחֲנִית הַעֲלָם וְשִׁחְרוּת, היפך
 86 הגילוי והאור, מְכַלֵּמְקוֹם וְנָאָה כּו', בכל זאת יש בה נוי ויופי

(10) שה"ש א, ה. 11) בהבא לקמן - ראה המשך תע"ב ח"ג ע' א'תנה ואילך. 12) ראה שהש"ר עה"פ. לקו"ת שה"ש ז, ב. 13) תהלים פד, יב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ויתירה מזה, לא זו בלבד שאין כאן סתירה בין "שחורה" ובין "בנאורה"
2 אלא שב' הענינים תלויים זה בזה. דכיון ששחורה אני, דווקא
3 משום כך שהנשמה שבגוף עובדת את ה' בתורה ומצוות למרות ההעלם
4 וההסתרה לכן הנני נאנה זה עצמו גורם לה נוי יופי מיוחד (וכפי שיתבאר
5 להלן). ומצד המעלה דנאנה
6 שקיימת דווקא בנשמה כפי שהיא בגוף
7 הגשמי בעולם הזה, ניתנה התורה
8 לנשמה בגוף דוקא. וצריך
9 להבין ואם כן נשאלת השאלה מהי
10 המעלה המיוחדת דנאנה, שלזה
11 פאים נשמות ישראל דוקא על-
12 ידיה ששחורה אני וללא
13 ההעלם וההסתרה של הגוף והנפש
14 הבהמית אי-אפשר להגיע למעלה
15 מיוחדת זו?
16 ויש להקדים תחילה ביאור
17 מעלת בנות ירושלים, שהן
18 הנשמות כמו שהן למעלה¹⁴,
19 ולהן הנשמה למטה אומרת "שחורה"
20 אני ונאנה" שלהן נשמות למעלה,
21 שלא מלובשות בגוף, לא ניתנה
22 התורה, פיראם לנשמות
23 שירדו למטה ונעשו בבחינת
24 נאנה, על-ידי היותן בבחינת
25 שחורה אני¹⁴, כפי שהולך
26 ומבאר.
27 ג) והענין בזה, דהנה
28 ירושלים הוא יראה שלם¹⁴,
29 יראת ה' באופן מושלם פדאיא
30 כמובא במדרש¹⁵ (הובא
31 ב'תוספות' במסכת תענית¹⁶
32 בתלמוד) אברהם קרא אותו את
33 הר הבית, מקום המקדש יראה,
34 שגאמר¹⁷ ויקרא אברהם שם
35 המקום ההוא ה' יראה, שם
36 קרא אותו את המקום הזה שלם,
37 שגאמר¹⁸ ומלכי צדק (הוא שם)
38 מלך שלם, אמר הקב"ה כו'
39 הריני קורא אותו ירושלים
40 כמו שקראו שניהם, בשם שהוא
41 שילוב של שני השמות יראה
42 שלם, והוא ירושלים. ובדיוק
43 יותר: ירושלים ללא יר"ד בין

מקום ונאנה כו', ויתירה מזה, שב' הענינים
תלויים זה בזה. דכיון ששחורה אני, לכן הנני
נאנה. ומצד המעלה דנאנה, ניתנה התורה
לנשמה בגוף דוקא. וצריך להבין מהי המעלה
דנאנה, שלזה פאים באים דוקא על-ידיה ששחורה
אני. ויש להקדים תחילה ביאור מעלת בנות
ירושלים, שהן הנשמות כמו שהן למעלה¹⁴,
שלהן לא ניתנה התורה, פיראם לנשמות שירדו
למטה ונעשו בבחינת נאנה, על-ידי היותן
בבחינת שחורה אני¹⁴.

ג) והענין בזה, דהנה ירושלים הוא יראה
שלם¹⁴, כדאיא במדרש¹⁵ (הובא
ב'תוספות' במסכת תענית¹⁶) אברהם קרא אותו
יראה, שגאמר¹⁷ ויקרא אברהם שם המקום
ההוא ה' יראה, שם קרא אותו שלם, שגאמר¹⁸
ומלכי צדק מלך שלם, אמר הקב"ה כו' הריני
קורא אותו ירושלים כמו שקראו שניהם, יראה
שלם, ירושלים. ובדיוק יותר: ירושלים. כמו
שכתב ב'מתנות כהונה'¹⁹ שיראה גימטריא שלו
היא ירו. ושלם, כמו שכתבו ה'תוספות'²⁰ שלכך
אין אנו נותנין יו"ד בירושלים בין למ"ד למ"ם
(אף-על-פי שהקרי הוא ירושלים), על שם
שלם. והנה, ענין יראה שלם הוא שלמות
היראה¹⁴, דהינו בחינת ביטול בתקלית. והינו,
שנוסף לכך שעיקר הביטול הוא ביראה דוקא,
ומשום זה יש מעלה ביראה - גם יראה תתאה,
לגבי אהבה, פי ענין האהבה שהוא
בהשתוקקות ורצוא לאיזה דבר, שזהו שאהבה
הוא מלשון אבה, שהוא ענין הרצון²¹, הרי זה
באופן שיש בזה הרגש עצמו, בדקות על-כל-
פנים. מה שאין-כן יראה, אפילו יראה תתאה,
הרי היא תנועה של כיווץ וצמצום, היפך הלישות, הנה ביראה גופא הרי זה

(14 לקו"ת שה"ש ו, ג. ז, ב. המשך תער"ב ח"א ע' שסא. 15) ב"ר פנ"ו, יו"ד. 16) טז, א - ד"ה הר. 17) וירא כב, יד. 18) לך לך יד, יח. 19) לב"ר שם. 20) תענית שם. 21) ראה תו"א מקץ לב, ג. לקו"ת נשא כו, ב. ובכ"מ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 גרפא ביראה עצמה **הָרִי זֶה לֹא רַק יְרָאָה תַּתְּאָה**, יראה תחתונה,
 2 **שְׁהִיא בְּכַחֲנִית בִּיטוּל הַיֵּשׁ בְּלִבָּד**, כך שהאדם עדיין מחשיב את
 3 עצמו ל"יש" ו"מציאות" חשובה אלא שהוא מבטל ה"ישות" שלו לאלוקות,
 4 **אֲלָא ב"יְרוּשָׁלַיִם"**, שלימות היראה, נכללת גם יְרָאָה עֵילָאָה, יראה
 5 עליונה, בדרגה גבוהה של ביטול
 6 לאלוקות **שְׁהִיא בְּכַחֲנִית בִּיטוּל**
 7 **בְּמַצִּיאוּת**, ביטול עמוק ופנימי
 8 ברמה כזו שהאדם כלל לא מחשיב את
 9 עצמו ל"מציאות" כלשהי **שְׁזָהוּ**
 10 הביטול הפנימי של "ביטול במציאות"
 11 שלא קיים באהבת ה' וביראת ה' עצמה
 12 ב"יראה תתאה" אלא דווקא ב"יראה
 13 עילאה" וזהו **עֲנִין שְׁלֵמוֹת**
 14 **הַיְרָאָה** היינו היראה המושלמת.
 15 **וְהִנֵּה עֲנִין שְׁלֵמוֹת הַיְרָאָה**
 16 יראת ה' בתכלית השלימות **שְׁהִיא**
 17 **בְּכַחֲנִית בִּיטוּל בְּמַצִּיאוּת**,
 18 המביאה לביטול מלא ומוחלט של
 19 האדם לאלוקות **בָּא עַל-יְדֵי רְאִית**
 20 **הַמַּהוּת דְּאֲלֻקוֹת** כי בעוד שבפני
 21 גילוי אלוקות מועט ומצומצם יתכן
 22 שהאדם אמנם יתבטל אבל בכל זאת
 23 יישאר בגדרי מציאותו ולכן יגיע
 24 ל"ביטול היש" בלבד, הרי אל מול
 25 גילוי אלוקות באופן כזה שעצם
 26 המהות האלוקית היא בגלוי, הביטול
 27 הוא מלא ומוחלט, "ביטול במציאות",
 28 וכפי שיחבאר להלן.
 29 **וּבְהִקְדָּם כְּלָלוֹת הַחִילּוּק**
 30 ההבדל באופן כללי **שֶׁבִין שְׁמִיעָה**
 31 **לְרֵאָה**, כְּמֵאֲמַר²² חכמינו ז"ל
 32 (לגבי מתן תורה) **אֵין דּוּמָה**
 33 **שְׁמִיעָה לְרֵאָה**, שְׁמִיעָד
 34 **שְׁמִיעָה** כאשר אדם תופס וקולט
 35 דבר מסויים באמצעות שמיעה **שְׁהוּא** **עֲנִין הַהֲבָנָה וְהַשְׁגָּה** בשכל,
 36 **עֲדִין יֵשׁ מְקוֹם לְסַפֵּק** עד כמה הדבר אמיתי ומוחלט, **וְעַד שְׁיִכּוּל**
 37 **לְסַתּוֹר אֶת הַהֲנַחָה הַקּוֹדֶמֶת**, כאשר הדבר נתפס ונקלט באמצעות
 38 השכל, הוא לא מוחלט במידה כזו שכאשר האדם שומע רעיון שכלי הפוך,
 39 הדבר סותר את ההנחה השכלית הקודמת **וְרַק עַל-יְדֵי רְאִיָּה** שהיא
 40 תפיסה וקליטה בצורה מאד ברורה ומוחשית **מִתְאַמֵּת הַדְּבָר** אצל האדם
 41 הרואה **בְּאִפּוֹן שְׁאֵין מְקוֹם לְסַפֵּק** ולא יתכן שהודאות שלו באמת
 42 של הדבר תתערער.
 43 **וְעַל-דֵּרֶךְ-זֶה בְּעִבּוּדָה** בעבודת ה' הרוחנית, **שְׁפָדֵי לְבָא לְשֵׁלֵמוֹת**
 44 **הַיְרָאָה** ליראת ה' מושלמת **שְׁהִיא בְּכַחֲנִית בִּיטוּל בְּמַצִּיאוּת**,

- 45 במידה כזו שהאדם לא מחשיב את עצמו כלל (ולא רק "ביטול היש" – מצב
 46 של "יש" שמחבטל) **לֹא מְסַפִּיק הַבְּנָה וְהַשְׁגָּה** בשכל **אוּ הַרְגֵּשׁ**
 47 **שְׁפִלְבֵּב, שְׁאֵינֵם פּוֹעֲלִים עַל עֵצֶם הָאָדָם** אלא רק על ברדים פחות
 48 עמוקים ופנימיים בנפש, **אֲלָא צְרִיף לְהִיּוֹת עֲנִין הַרְאָה דְּרֵקָא²³,**
 49 **שְׁפוּעַל (לֹא רַק עַל מַחְשָׁבָה**
 50 **דִּיבּוּר וּמַעֲשֵׂה** שהם ה'לבושים'
 51 וכלי הביטוי החיצוניים של הנפש,
 52 **וְלֹא רַק עַל פְּחוֹת הַנְּפֵשׁ**, שהם
 53 קרובים יותר אל הנפש, אבל עדיין
 54 אינם כל העומק והברדים הכי פנימיים
 55 **אֲלָא גַם) עַל עֵצֶם** המהות הכי
 56 עמוקה והכי פנימית של הָאָדָם,
 57 **וְהוּא עֲנִין יְרָאָה עֵילָאָה** יראה
 58 (בדרגה) עליונה **שְׁהִיא בְּכַחֲנִית**
 59 **חֲכָמָה²⁴, שְׁהִיא בְּחִינַת**
 60 **רְאִיָּה²⁴** מבואר בתורת החסידות
 61 שביראת ה' (וכן באהבת ה') יש דרגות
 62 רבות שבאופן כללי מתחלקות ל"יראה
 63 עילאה" (עליונה, נעלית) ו"יראה
 64 תתאה" (תחתונה, נמוכה) ו"יראה
 65 עילאה" נובעת מקירוב של האדם
 66 לאלוקות, היינו דווקא כאשר ישנו
 67 גילוי אלוקות, ולכן היא בספירת
 68 החכמה (של עולם האצילות), כפי
 69 שנרמז בכתוב "ראשית חכמה יראת
 70 ה'", כי חכמה היא התגלות האור
 71 באופן הנתפס בראיה (כשם שבשכל
 72 האדם החכמה שהיא נקודת העניין היא
 73 בחינת ראייה, והבינה שהיא התרחבות
 74 והסתעפות הנקודה לפרטים היא בחינת
 75 שמיעה, שבה עצם הנקודה 'נעלמת'
 76 בפרטים הרבים). **וְזָהוּ שְׁרֵאָה**
 77 **אוֹתִיוֹת רְאִיָּה²⁴,** כי כאמור,
 78 ראייה באלוקות גורמת ל"יראה
 79 עילאה" (וכמבואר בחסידות שלכן נאמר במתן תורה "ירא העם וינעורו ויעמדו
 80 מרחוק" – הקירוב פעל יראה בדרגה גבוהה מאד וכדי 'להיגע' מעט מהיראה
 81 העצומה הזו, התרחקו) **וּבִפְרָט** ביראה עצמה שכאמור יש בה דרגות שונות,
 82 הדברים אמורים במיוחד לגבי **עֲנִין הַיְרָאָה** בדרגה גבוהה כפי **שְׁמֵרוּמָזוּ**
 83 **בְּשֵׁם יְרוּשָׁלַיִם**, שכאמור לעיל רמזו לשלימות היראה **שְׁזָהוּ**
 84 **שְׁאֲבָרְהֵם קָרָא אוֹתוֹ** את הר הבית שבירושלים, המקום שבו היתה
 85 עקידת יצחק, **יְרָאָה, שְׁנֵאֲמַר וַיִּקְרָא אֲבָרְהָם שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא**
 86 **ה' יְרָאָה, שְׁפָרוּשׁוּ לְשׁוֹן רְאִיָּה** והרי ראייה באלוקות מביאה, כאמור,
 87 ל"יראה עילאה". **וְזָהוּ גַם** התוכן והמשמעות הפנימית של **מַה שְׁפָתוֹב**
 88 **ב'מִתְנַת כְּהוֹנָה'** על המדרש **יְרָאָה בְּגִימְטְרִיא ר'ו', חלק**

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מ"רושלים" שביחד עם "שלם" רומז לשלימות היראה וידוע שגבורה
2 בגימטריא רי"ו, דהינו בחינת היראה, כמבואר בקבלה וחסידות
3 שהיראה קשורה במידת הגבורה (והאבה במידת החסד) ובענין השמות
4 בהארת שם הוי' (הרומז להתהוות העולמות, היינו אור הספירות המאיר
5 בעולמות) – יש כמה בחינות, בהתאם
6 לאופנים אפשריים בכתיבת אותיות שם
7 הוי' עם המילוי של כל אות (היינו
8 שהאות י' נכתבת "יוד", וכך הלאה) –
9 כגון האות ה', שניתן לכתובה במילוי
10 י' ("הי") וניתן לכתובה במילוי ה'
11 ("הה") או מילוי א' ("הא"), ובהתאם
12 לגימטריא של שם הוי' בכל אחת
13 מצורות המילוי, הבחינה הנעלית ביותר
14 היא שם ע"ב – הגימטריא של שם הוי'
15 במילוי האות י' (יוד הי ויו הי) הרומזת
16 למדרגה גבוהה ביותר, בבחינת נקודה
17 בלבד שאינה ניתנת לגילוי והרחבה,
18 כענין ספירת ה"חכמה", ראשית
19 הארת אור הספירות, הנה שם ע"ב
20 הוא רי"ו אותיות²⁵, כמבואר
21 בספרי קבלה, ונהרי שם ע"ב הוא
22 בחכמה, והוא ענין יראה
23 עילאה שיהא בחכמה
24 (פנ"ל), בחינת ראיה כמבואר
25 לעיל שהתגלות אלוהית הנקלטת
26 ונתפסת בבחינת ראייה מביאה לידי
27 "יראה עילאה".
28 וכיון שענין שלמות היראה
29 בא על-ידי ראית המהות
30 דאלקות, בהתגלות עצמותו ומהותו
31 של הקדוש ברוך הוא בעצמו, הרי
32 מוכן, שענין זה שיהי רק
33 בנשמות כמו שהן למעלה
34 בעולם האצילות (וכמו
35 שנתבאר לעיל²⁶, במאמר שנאמר
36 בלילה הראשון של חג השבועות אותה
37 שנה, תשכ"ז שיעקר מציאות
38 הנשמות היא בעולם האצילות), ששם בעולם האצילות מאירה
39 מהות האלקות, ורק בעולמות שלמטה מאצילות יש נבראים בעלי
40 מציאות מוגדרת ולכן נקראות נשמות ישראל כפי שהן בעולם האצילות
41 בנות ירושלים, אותיות "יוד" ו"שלם", כיוון שיש בהן בחינת
42 שלמות היראה שמצד ראית המהות דאלקות (וזהו

שפנשמות ישראל נאמר²⁷ צאינה וראינה, שעל-ידי
'צאינה', לצאת במובן של ביטול והתעלות מעל גודי המציאות יכולים
לבא ל'ראינה', שיהיה אצלם ענין הראיה, ועל-ידי זה
יבאו לשלמות היראה), מה שאין כן במלאכים, שמקומם
בעולם הבריאה (ולמטה מזה)
בעולמות 'צירה' ו'עשיה', כל מלאך
בהתאם לדרגתו), היינו בעולמות
שבהם התגלות האלוהית היא לא
בדרגה של ראיית המהות הנה
עליהם נאמר²⁸ במלאכיו
ישים תהלה, כלומר, גם האור
המאיר במלאכים הוא לא מצד עצמם
אלא אורו של הקדוש ברוך הוא,
והכוונה היא למעט במעלתם
וחשיבותם של המלאכים מפני
שאין היראה אצלם
בשלמות, כפי שהיא בנשמות
ישראל הנמצאות בעולם האצילות
לפי שאין מאירה בהם
במלאכים בחינת גילוי המהות
דאלקות כמו בעולם
האצילות וכאשר התגלות
האלוהית היא בדרגה יותר נמוכה, גם
היראה היא בדרגה יותר נמוכה ואיננה
"יראה עילאה".
(ד) ובפירוש יוטר, ליתר ביאור
בענין שלמות היראה הנה
ירושלים קאי מכוונת על
ספירת המלכות דאצילות,
שנמשכת מבחינת החכמה
(שהיא בחינת ראיה פנ"ל),
כמאמר²⁹ הוהר אבא יסד
ברתא, האב יסד את הבת. כלומר,
"אב" הוא כינוי לספירת החכמה (תניא
פרק ג) ו"בת", בחינת מקבל, הוא כינוי
לספירת המלכות, הספירה הכי תחתונה
המקבלת מכל הספירות אך היסוד שלה
נעוץ בספירת החכמה, הראשונה והעליונה מבין הספירות (וכך גם בכוחות
הנפש - מידת המלכות היא בחינת הדיבור, ו"בת" היא אותיות הדיבור. ו"אבא
יסד ברתא" היינו שהאותיות הן לא דבר נבדל מכוח השכל אלא שלאותיות
הדיבור יש שורש ומקור בשכל עצמו). שזהו נוסף לכהן שאבא
עילאה ספירת החכמה העליונה מקננא באצילות³⁰, בכל

(25) ראה פרדס שער כא (שער פרטי השמות) פ"ה. מאורי אור א, קא. 26) בד"ה צאינה וראינה פ"ד (תורת מנחם - התוועדויות חלק נ ס"ע 6 ואילך). 27) שה"ש ג, יא. וראה לקו"ת שה"ש כב, ב. 28) איוב ד, יח. 29) זח"ג (רע"מ) רמח, א. רנו, סע"ב. רנח, א. תקו"ז תכ"א (סא, ב). תניא אגה"ק ס"ה. 30) רמ"ז לוח"ב רכ, ב. נצו"א לוח"ג קיז, א. תו"א משפטים עה, א. סה"מ תרצ"ו ע' 119. ושי"נ.

יום ב' דחג השבועות, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עולם האצילות³¹, בכל הדרגות שבו גם במלכות דאצילות, עם
2 היתה הדרגה התחתונה ביותר, גם בה יש הארה של החכמה העליונה ולכן
3 נהורא תתאה (שהוא ענין ספירת המלכות) קארי תדיר
4 לנהורא עילאה ספירת החכמה ולא שכיך³² ואינו שקט (כפירוש
5 הזוהר על הפסוק "למען יזמוך כבוד
6 ולא ידום": האור התחתון - ספירת
7 המלכות הנקראת 'כבוד', 'מומרת'
8 ומשתוקקת ללא הרף - ולא ידום' -
9 לעלות לאור העליון - ספירת החכמה),
10 והיא ספירת המלכות בשלמות
11 הביטול כו'³³. ובנות
12 ירושלים הן הנשמות כמו
13 שהן במלכות דאצילות,
14 שלכן הן בבחינת שלמות
15 היראה כי גם במלכות יש ביטול כמו
16 באצילות.
17 ובזה גופא בענין זה עצמו
18 שנשמות ישראל הן בעולם האצילות
19 (וזהו הטעם לכך שדווקא הן קבלו את
20 התורה) יש פמה מדרגות כפי
21 שמשיך. ובהקדם הידוע שיש
22 נשמות דאצילות ממש, כלומר
23 שגם כמו שנמשכו וירדו
24 בכריאה-יצירה-עשיה העולמות
25 (הרוחניים) שלמטה מעולם האצילות
26 הן בבחינת אצילות ממש,
27 והירידה לא פעלה שניו במהותן ויש
28 נשמות דאצילות שבכריאה-
29 יצירה-עשיה, שאמנם מקורן
30 באצילות אבל הירידה לעולמות
31 שלמטה מאצילות כן פעלה שניו
32 במהותן ויש נשמות בכריאה-
33 יצירה-עשיה ממש, כי הירידה
34 פעלה בהם שניו עוד יותר מהותי
35 ושרש פולם גם הנשמות שירדו
36 למטה ביותר הוא בעולם
37 האצילות. ואם-כן, גם בכל
38 נשמה פרטית ישנן בחינות אלו
39 שנימנו לעיל ביחס לכללות הנשמות,
40 וכשם שבאופן כללי יש כמה דרגות
41 בנשמות (נשמות דאצילות ממש,
42 נשמות דאצילות שירדו לבי"ע ונשמות דבי"ע ממש) כך הדרגות הללו קיימות
43 למעשה בכל נשמה פרטית, כפי שהולך ומפרט. והנינו, הדרגה העליונה בכל

נשמה - כפי שהנשמה היא פאצילות, ובפרט בבחינת מלכות
דאצילות, שכאמור לעיל קשורה במיוחד בחכמה דאצילות, הדרגה הבאה
אחריה - וכפי שבאה בבחינת אצילות שבכריאה-יצירה-
עשיה, והדרגה הנמוכה יותר - וכפי שבאה בבחינת כריאה-
יצירה-עשיה ממש.
ובכרטינות יותר, מלבד החלוקה
הכללית לשלושת הדרגות האמורות
הנה גם כפי שהנשמה היא
בבחינת מלכות דאצילות יש
בה ב' בחינות שונות, בבחינת
עיבור ובחינת לידה כפי
שהולך ומבאר.
דהנה, ראשית מציאות השלב
הראשון בהתהוות הנשמה כנברא
שיש לו מציאות מוגדרת היא
בבחינת עיבור בספירת
המלכות, הינו שהנשמה
פלולה ומאוחדת בבחינת
המלכות, ועדיין מציאותה כנברא
בפני עצמו לא ניכרת וכמו על-
דרך-משל העובר שבהיותו
בבטן האם הרי הוא ירך
אמו³⁴, חלק בלתי נפרד ממנה
שמתאחד עמה כאחד
מאבריה, (מושג הלכתי המוכר
בגמרא לגבי ארון שאומר לשפחתו
ההרה "הרי את שפחה וולדך בן
חורין", וכיוון ש"עובר ירך אמו",
נעשה כמי שהקנה לה אחד מאבריה),
וגם על העובר אמרו חכמינו ז"ל
אוכל ממה שאמו אוכלת
כו'³⁵, הרי שאין לו מציאות משל
עצמו אבל לאחר שנולד ויוצא
לאויר העולם הרי הוא נבדל
מאמו ונעשה בריה בפני-
עצמו, בלתי קשור ואחוז
באמו והיא מציאות בפני עצמה.
ודוגמתו בנשמות שגם בהן יש
תהליך של 'לידה' והתהוות מהשורש
שלהן באלוקות כשהן בבחינת
עיבור, בשלב הראשון והתחתלי
של התהוות כמציאות שהנשמה פלולה ומאוחדת בבחינת
פנימיות הפלים דמלכות כל אחת מהספירות מורכבת מאור (האור

(31 ראה עץ חיים שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"ב. 32) ראה זהר ח"ב קמ, א. ח"א קעח, ב. עז, ב. פו, ב. 33) ראה גם המשך תערי"ב ח"ב ע' תרצג. 34) גיטין כג, ב. 35) נדה ל, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 האצילות הרי פִּינּוֹן שְׁגֵם עוֹלָם הַבְּרִיאָה כְּפִי שֶׁהוּא בְּתַכְלִית
 2 הָעֵלְיוֹי גַם בְּדִרְגוֹת הַכִּי גְבוּהוֹת וְהַכִּי נִעְלוֹת שְׁלוֹ הוּא בְּכַחֲנִית יְשׁוֹת
 3 (לפחות ביחס לעולם האצילות), לֹא שִׁדְךָ שֶׁם אֲמִיתִית הָעֲנִיָּן
 4 דְשִׁלְמוֹת הַיִּרְאָה, שֶׁהָרִי, כְּמִבּוֹאֵר לְעֵיל, שְׁלִימוֹת הִירָאָה שֶׁל "רָאָה"
 5 תַּתְּאָה" אִפְשֵׁרִית רַק כְּשִׁישׁ הַתְּגִלוֹת
 6 אֲלוֹקִית נְעִלִית בְּכַחֲנִית רֵאִיָּה וְלִכְּנֹן
 7 בִּירִידַת הַנְּשָׁמוֹת לְבְרִיאָהּ-
 8 יִצְיָרָה-עֲשִׂיָּה אֵינָן נִקְרָאוֹת
 9 בְּשֵׁם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם.
 10 וְלִיתֵר בִּיאור, מוֹסִיף וּמְבַאֵר בְּפִרְסוּת
 11 יוֹתֵר אֵת מֵהוֹת הַהֶבְדֵּל בֵּין עוֹלָם
 12 הָאֲצִילוֹת לְעוֹלְמוֹת בִּרְיָאָה-יִצְיָרָה-
 13 עֲשִׂיָּה שְׁלִמְטָה מֵאֲצִילוֹת:
 14 וְהָעֲנִיָּן בְּזָה, כִּידוּעַ שְׁבִינֵין
 15 אֲצִילוֹת לְבְרִיאָה יֵשׁ מְסֻף
 16 וּפְרָסָא כְּעִין וְלוֹן מִסְתִּיר (כְּתַרְגוּם
 17 אוֹנְקְלוֹס עַל "פְּרוֹכַת" - "פְּרָסָא")
 18 הַמְצַמֵּם וּמְסִתֵּיר אֵת הָאוֹר הַנִּעְלָה
 19 הַמְאִיר בְּאֲצִילוֹת שֶׁלֹּא יֵרֵד לְמִטָּה
 20 מֵאֲצִילוֹת, וְשֵׁם אַחֲרָיו עוֹלָם הָאֲצִילוֹת
 21 וּלְפָנָיו עוֹלָם הַבְּרִיאָה מְסִתִּים
 22 מִסְתִּימַת הָהָאָרָה שֶׁל אוֹר הַקֵּן
 23 הַנִּמְשָׁף מְאוֹר אֵין-סוֹף,
 24 וּמְאִיר בְּכָל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת,
 25 מֵהִדְרָגָה הַכִּי גְבוּהָ שָׁבוּ עַד הִדְרָגָה
 26 הַכִּי נִמּוּכָה שָׁבוּ וְאֵינּוּ מְאִיר
 27 בְּבְרִיאָה, מְפִנֵי הַפְּרָסָא
 28 הַמְפַסְּקָת בֵּין אֲצִילוֹת לְבְרִיאָה
 29 וּמְסִתִּירָה עַל אוֹר הַקֵּר, וְזֵה
 30 שְׁמֵאִיר וְנִמְשָׁךְ מֵאֲצִילוֹת לְבְרִיאָה
 31 דְרָף הַפְּרָסָא לְמִרוֹת הַהַפְּסָק
 32 וְהַהִסְתֵּר הָרִי זֶה רַק בְּחִינַת
 33 הָאָרָה דְהָאָרָה, כְּלוּמֵר הָאָרָה
 34 מֵהָאָרָה עֲצֻמָּה, אוֹר מוֹעֵט וּמְצוּמֵם
 35 בְּלִבָּד, שֶׁהִיא הָאָרָה נִבְדָּלָת
 36 וּנְפִרְדָּת לְגַבֵּי עֲצָם הָאוֹר וְאֵילוֹ
 37 עֲצָם הָאוֹר שֶׁל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת לֹא יוֹרֵד
 38 וְנִמְשָׁךְ לְבְרִיאָה, וּמְכַל זֶה מוֹכֵן שֶׁאֵכֵן
 39 הַהֶבְדֵּל בֵּין אֲצִילוֹת לְבְרִיאָה הוּא הֶבְדֵּל מֵאֵד מֵהוֹת.
 40 עַל הָאִמּוֹר לְעֵיל שֶׁהֶבְדֵּל בֵּין אֲצִילוֹת לְבְרִיאָה מִתְבַּטֵּא בְּכַךְ שֶׁעוֹלָם הָאֲצִילוֹת
 41 הוּא סִיּוּם הָאֵרֶת "אוֹר הַקֵּר", נִשְׁאֵלָת הַשְּׁאֵלָה:
 42 וְאֵף שְׁמִבּוֹאֵר בְּאֵגְרַת הַקֵּדְשׁ³⁷ הָאִמּוֹרָה, בְּסִפְרֵי הַתְּנַיָּא, שֶׁהָאֵרֶת
 43 הַקֵּן שֶׁהִיא מְאִיר בְּכָלִים דְעֵשֶׁר סְפִירוֹת דְמְלַכּוֹת, בְּקַע
 44 הַפְּרָסָא עֲמָהֶם וְכֵשֶׁם שֶׁהָאוֹר שֶׁל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת עֲצֻמוֹ בּוֹקְעִים דְרַךְ

1 האלוקי שהוא תוכן הספירה) וכלי (ה'ציור' וההגדרה של האור בצורה
 2 מסוימת ומוגדרת) וה'מקום' (הרוחני, כמובן) של הנשמות בספירת המלכות
 3 הוא בבחינת פנימיות הכלים וכאשר הנשמה היא במצב של "עיבור", אזי היא
 4 וספירת המלכות בה הנשמה נמצאת בבחינת התאחדות ממש כמו
 5 דְבַר אֶחָד, עַל דְרַךְ "עוֹבֵר יֵרֵךְ
 6 אִמּוֹ", וְגַם אוֹכֵל מִמָּה שְׂאִמּוֹ
 7 אוֹכֵלָת, הֵינּוּ, שְׂבַחֲנִית הָאֵרֶת
 8 הַקֵּן הָאוֹר הָאֲלוֹקִי הַמְצוּמֵם כְּמוֹ קוֹ
 9 וְחוֹט דֵּק הַמְאִיר לְאַחַר צִמְצוּם הָאוֹר
 10 הָאֵין-סוֹפִי הַבְּלִי מוֹגֵבֵל שְׂמֵאִירָה
 11 כְּעֵשֶׁר סְפִירוֹת דְאֲצִילוֹת,
 12 מְאִירָה גַם בְּנִשְׁמָה, שֶׁמֵּאוֹחֶדֶת
 13 לְגַמְרֵי עִם הַסְפִירוֹת, כִּיוּן שֶׁהִיא
 14 נִיזוּנָת גַם בֵּין מְאוֹתוֹ הָאוֹר
 15 וְהַגִּילּוֹי וְכֵל זֶה הוּא עֵינֵי ה"עיבור"
 16 שֶׁבִּנְשָׁמוֹת. וְלִידַת הַנְּשָׁמוֹת,
 17 הַשֵּׁלֵב הַבָּא בְּהַתְּהוּוֹת הַנְּשָׁמוֹת, הִדּוּמָה
 18 לִיצִיאַת הוֹלֵךְ לְאוֹרֵי הָעוֹלָם הֵינּוּ
 19 שְׂנַעֲשִׂית הַנְּשָׁמָה בְּחִינַת
 20 בְּרִיאָה בְּפִנְיֵי-עֲצֻמָּה בְּחִינַת
 21 מְהוֹת וּמְצִיאוֹת דְבַר עִם גְּדוּרֵי
 22 מְצִיאוֹת מְשִׁלָּה (כְּמִבּוֹאֵר בְּחִסְדוֹת
 23 שֶׁהַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֲלוֹקָה מִמַּעַל מִמַּשׁ
 24 אֲבָל לְאַחַר שְׁנוּלָהּ הִיא נִחְשֶׁבֶת
 25 "נְבִרָא", וְכִבְרָה יִצְאָה וְנִפְרְדָּה
 26 מִבְּחִינַת מְלַכּוֹת שֶׁבָּה הִיחָה
 27 מֵאוֹחֶדֶת בַּעַת ה"עיבור", כְּמוֹ הוֹלֵךְ
 28 שְׁנוּבְדֵל מֵאִמּוֹ, וְכְמוֹ שְׂכַתוֹב
 29 בְּאֵגְרַת הַקֵּדְשׁ³⁶ שֶׁבְּסִפְרֵי
 30 הַתְּנַיָּא, לְגַבֵּי הַנְּשָׁמוֹת אֲפִילוֹ בְּעוֹרֵן
 31 בְּאֲצִילוֹת ש"אינן אלוקות ממש לברוא
 32 יש מאין", היינו שאינן בבחינת "בורא"
 33 אלא בבחינת "נברא" שְׂכַתוֹב יִצְאוֹ
 34 וְנִפְרְדוּ מֵהַכְּלִים דְעֵשֶׁר
 35 סְפִירוֹת שְׂבַחֲנֵם מְאִיר הַקֵּן
 36 מְאוֹר אֵין-סוֹף בְּרוּךְ-הוּא.
 37 אֵף מִצַּד שֵׁנִי, לְמִרוֹת שֶׁהַנְּשָׁמוֹת הֵן
 38 בְּגֵד "נְבִרָא" וּמְצִיאוֹת כְּפִנֵי עֲצָמָם,
 39 מְכַל-מְקוּם גַם לְאַחֲרֵי לִידַת הַנְּשָׁמוֹת הָרִי הֵן עֲדִין בְּעוֹלָם
 40 הָאֲצִילוֹת מִמַּשׁ, וְנִקְרָאוֹת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, שִׁישׁ בְּהֵן בְּחִינַת
 41 שְׁלִמּוֹת הַיִּרְאָה.
 42 אֲמָנָם כְּאֲשֶׁר הַנְּשָׁמוֹת יוֹרְדוֹת מֵאֲצִילוֹת לְבְרִיאָה-יִצְיָרָה-
 43 עֲשִׂיָּה, שֶׁהֵם עוֹלְמוֹת עִם גִּילּוֹי אֲלוֹקוֹת בְּדִרְגָּה יוֹתֵר נִמּוּכָה מֵאֲשֶׁר בְּעוֹלָם
 44 הָאֲצִילוֹת, וְאֵין בֵּהֶם גִּילּוֹי מֵהוֹת בְּאוֹפֵן שֶׁל רֵאִיִּת אֲלוֹקוֹת כְּמוֹ בְּעוֹלָם

36 ס"כ (קל, סע"א). 37 שם (קלא, ב).

ביאור בדרך אפשר

1 מסך ה'פרסא' ונמשכים לעולם הבריאה (אם כי במידה מצומצמת), גם "אור
 2 הקר" בוקע עימם מבעד למסך הפרסא ויורד ומאיר בבריאה יצירה-
 3 עשיה, המענה על כך הוא שאמנם "אור הקו" יורד ונמשך גם לבריאה,
 4 אבל מכל-מקום אין זה כמו גילוי אור הקו שמאיר
 5 באצילות, אלא מהות אחרת גיין
 6 שבהמשכתם של האורות של
 7 עולם האצילות לבריאה יצירה-
 8 עשיה נעשים בבחינת ריבוי
 9 הפלים המגדירים ומגבילים את
 10 האור ומיעוט האור³⁸ עצמו
 11 ושינוי זה שעניינו צמצום והגבלת
 12 האורות גורם שגם "אור הקו" הנמשך
 13 עמם יהיה אור במהות אחרת מאשר
 14 "אור הקו" עצמו כפי שהוא מאיר
 15 בעולם האצילות.
 16 ועוד זאת, קיים ענין נוסף שבגללו
 17 יש הבדל מהותי בין אצילות לבריאה
 18 שבאצילות מאיר האור האלוקי
 19 הנעלה בכל העשר ספירות שבו
 20 כפי שהן בהתפללות זו עם זו
 21 (כמו חסד שבגבורה או גבורה שבחסד
 22 וכך בכל עשר הספירות כפי שכל אחת
 23 כלולה מכל העשר) ובהתאחדות זו
 24 עם זו, מה-שאין-כן פשנמשך
 25 האור של עולם האצילות בבריאה-
 26 יצירה עשיה, גיין
 27 שבהמשכה מאצילות אל העולמות
 28 שלמטה מאצילות היא על-ידי
 29 הפלים דעשר ספירות
 30 דמלכות, כי עיקר ההתהוות של
 31 הנבראים בתור "יש" ו"מציאות" היא
 32 באמצעות ספירת המלכות שבה
 33 האורות דעולם האצילות עוברים
 34 צמצום כדי לרדת לעולמות בריאה-
 35 יצירה עשיה (כמבואר באותה אגרת
 36 הקודש בספר התיניא ולכן הרי זה
 37 רק כפי שהוא במדרגה
 38 פרטית דספירת המלכות וכבר אין בכך הארה של כל עשר הספירות
 39 דאצילות כפי שהן בהתכללות ובהתאחדות. ועל-דרך החילוק ההבדל
 40 בין מאמר חכמינו ז"ל אצל בי עשרה שכינתא שריא³⁹ על כל
 41 עשרה יהודים השכינה שורה לבין אחד שיושב ועוסק בתורה
 42 ששכינה עמו⁴⁰, שאמנם בשני המצבים יש השראת השכינה אבל עדיין
 43 יש הבדל מהותי ביניהם שדוקא בעשרה יהודים הנאספים יחד שהם

ביאור בדרך אפשר

44 נגד עשר ספירות דאצילות, כפי שהן מציאות אחת מאוחדת שם
 45 שורה כללות האור שבפעול ספירות דאצילות, וכמו כן
 46 בספירות דאצילות גופא עצמן, שבאצילות שכל העשר
 47 ספירות הן בהתאחדות, מאיר בהן עצם האור, שזהו האור
 48 העולה על כולנה שהוא
 49 בעשר ספירות הגנוזות⁴¹
 50 כמבואר בחסידות שכאשר כמה אורות
 51 באים כאחד אזי מלבד צירוף כל אחד
 52 מהם כפי שהוא מצד עצמו, ניתוסף
 53 ומתחדש עניין אחר כתוצאה
 54 מהתאחדותם יחד, ותוספת וחידוש זה
 55 נקראת "אור העולה על כולנה" כי יש
 56 בו חידוש והוספה שלא קיימת באף
 57 אחד מהאורות הללו בפני עצמו,
 58 וה"אור העולה על כולנה" שמאיר
 59 בספירות בגלל ההתכללות
 60 וההתאחדות הוא האור של "עשר
 61 ספירות הגנוזות" (כמבואר בקבלה
 62 וחסידות שהמושג עשר ספירות מבובן
 63 של ספירות מוגדרות וחלוקות זו מזו
 64 בצורה ברורה מתחיל מעולם האצילות,
 65 אבל בכללות יותר כל השפעה
 66 והתגלות היא בדרך זו אלא שבדרגות
 67 גבוהות יותר הדבר בא בצורה יותר
 68 כללית ובחלוקה פחות מוגדרת, והוא
 69 עניין "עשר ספירות הגנוזות") שכל
 70 העשר ספירות הן
 71 בהתאחדות ממש, וכמו כן
 72 באצילות כל העשר ספירות
 73 הן באחדות, דוגמת בחינת
 74 עקודים⁴², בה כל עשר הספירות
 75 "עקודים" (קשורים) בכלי אחד, היינו
 76 שהבדלים ביניהם לא ניכרים וכאילו
 77 כולם עניין אחד, וההתאחדות מעין זו
 78 קיימת גם בספירות של עולם האצילות
 79 אף-על-פי שבאצילות יש
 80 עשר פלים, וב'עקודים' הם
 81 בכלי אחד. מה-שאין-כן פשנמשך האור בבריאה יצירה-
 82 עשיה הרי זה רק כפי שהוא במדרגה פרטית והאור המאיר
 83 כתוצאה מהתכללות כל עשר הספירות כאור אחד לא מאיר בהם. ומזה
 84 מובן, שבאשר הנשמות דאצילות יורדות בבריאה יצירה-
 85 עשיה, ועל-אחת-כמה ויכמה נשמות דבריאה יצירה-
 86 עשיה ממש, שהן בדרגה עוד יותר נמוכה אזי אינן בבחינת

(38) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' תתקנ. (39) סנהדרין לט, א. (40) ברכות ו, א. (41) ראה המשך תער"ב ח"א פכ"ז. (42) ראה המשך תער"ב ח"ג ע' א'תמח.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁלֹמֹת הַיְרָאָה, וְלִכְן אֵינָן נִקְרָאוֹת בְּשֵׁם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם.
 2 (ה) וְזֶהוּ הַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל הָאִמִּירָה שְׁחֹרְהָ אֲנִי וְנֶאֱמָר שֶׁנֶּאֱמַר
 3 עַל-יְדֵי הַנְּשֻׁמֹת הַנְּמוּכֹת שִׁישׁ בַּהֵן שְׁחֹרוֹת (חֹשֶׁךְ וְהַעֲלֵם) אֵל הַנְּשֻׁמֹת
 4 הַגְּבוּהוֹת שִׁישׁ בַּהֵן יֵרֵאת ה' בְּשִׁלְמוֹת הַנִּקְרָאוֹת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, כַּמְבֹאֵר
 5 לְעֵיל שְׁזָהוּ מֵאֲמַר הַנְּשֻׁמֹת
 6 הַנְּמוּכֹת דְּבִרְיָאָה-יִצְיָרָה-עֲשִׂיָּה 1
 7 לְנִשְׁמֹת הַגְּבוּהוֹת דְּאֲצִילוֹת 2
 8 שְׁנִקְרָאוֹת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, 3
 9 שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁהֵן (הַנְּשֻׁמֹת 4
 10 דְּבִרְיָאָה-יִצְיָרָה-עֲשִׂיָּה) אֵינָן 5
 11 בְּכַחֲנֵינָת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, לְפִי 6
 12 שְׂאֵין בְּהֵם הַשְּׂגַת מֵהוֹת 7
 13 הָאֱלֹקוֹת כְּמוֹ בְּאֲצִילוֹת, כִּי- 8
 14 אִם הַשְּׂגַת הַמְּצִיאוֹת בְּלִבְד, 9
 15 הֵם מְכִוִּים בְּמִצִּיאוֹת הָאֱלֹקוֹת וּמוֹדֵעִים
 16 לֵה אֲבֵל אֵין לָהֶם הַשְּׂגָה בְּמֵהוֹת 10
 17 הָאֱלֹקוֹת וְיִתְיָרָה מְזָה, לֹא זֹו בְּלִבְד
 18 שֶׁמִּלְכַתְחִילָה הַהֲשֵׁנָה שֶׁל נִשְׁמֹת אֵלוֹ
 19 בְּאֵלּוֹקוֹת הִיא מוּגְבַלֶּת וְאֵינָה אֵלָא
 20 "יִדְעַת הַמְּצִיאוֹת" אֵלָא שְׂמַצְד
 21 הַיְרִידָה לְמַטָּה לְעוֹלָם זֶהוּ הַגִּשְׁמִי
 22 לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוּף וְנִפְשָׁ-
 23 הַבְּהֵמִית נַעֲשִׂית הַנְּשֻׁמָּה
 24 בְּמַעְמַד וּמַצְבַּ שֶׁל הָעֵלָם
 25 וְשְׁחֹרוֹת, "שְׁחֹרוֹה", בְּאֵין-עֲרוּף
 26 לְגַמְרֵי לֵלָא כֹּל יֵחַס וְהַשְׁוֹאָה
 27 לְמַעְמַדָּה וּמַצְבָּה לְמַעְלָה,
 28 לְפָנֵי הַיְרִידָה דְּכֹתִיב בָּהּ 43 שְׁעַל
 29 מַצְבָּה לְמַעְלָה כְּתוּב בַּהּ חֵי הַוְיָ
 30 אֲשֶׁר עַמְדָתִי לְפָנָיו, דָּאֵין
 31 עַמְדָתָה אֵלָא תְּפִלָּה 44,
 32 שְׁהִיתָה תְּמִיד בְּמַצְבַּ הַנְּעִלָה שֶׁל
 33 תְּפִלָּה הַיְיָנוּ בְּתַנּוּעָה שֶׁל אֲהָבָה
 34 וְיִרְאָה לְאֱלֹקוֹת, וְלֹא הִיתָה
 35 קְשׁוּרָה כֹּל לְעַנְיָנִים גְּשָׁמִיִּים.
 36 וְאֵילוֹ בִּירִידָתָה לְמַטָּה, עֲנֵן
 37 הָאֱלֹקוֹת הוּא אֲצִלָּה
 38 בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת 45, כְּדָבָר חִדוּשׁ
 39 שְׂאֵינוֹ מוּכָן מֵאֵילוֹ וְיֵמָה שְׁנַרְגָּשׁ
 40 בְּפִשְׁטוּת וּמִתְקַבֵּל כְּדָבָר פְּשׁוּט,
 41 טְבֵעֵי וּמוּכָן מֵאֵילוֹ הוּא הַשְּׂכִיכוֹת

1 אֵינָן בְּכַחֲנֵינָת שְׁלֹמֹת הַיְרָאָה, וְלִכְן אֵינָן נִקְרָאוֹת
 2 בְּשֵׁם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם.
 3 (ה) וְזֶהוּ הַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל הָאִמִּירָה שְׁחֹרְהָ אֲנִי וְנֶאֱמָר שֶׁנֶּאֱמַר
 4 עַל-יְדֵי הַנְּשֻׁמֹת הַנְּמוּכֹת שִׁישׁ בַּהֵן שְׁחֹרוֹת (חֹשֶׁךְ וְהַעֲלֵם) אֵל הַנְּשֻׁמֹת
 5 הַגְּבוּהוֹת שִׁישׁ בַּהֵן יֵרֵאת ה' בְּשִׁלְמוֹת הַנִּקְרָאוֹת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, כַּמְבֹאֵר
 6 לְעֵיל שְׁזָהוּ מֵאֲמַר הַנְּשֻׁמֹת
 7 הַנְּמוּכֹת דְּבִרְיָאָה-יִצְיָרָה-עֲשִׂיָּה 1
 8 לְנִשְׁמֹת הַגְּבוּהוֹת דְּאֲצִילוֹת 2
 9 שְׁנִקְרָאוֹת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, 3
 10 שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁהֵן (הַנְּשֻׁמֹת 4
 11 דְּבִרְיָאָה-יִצְיָרָה-עֲשִׂיָּה) אֵינָן 5
 12 בְּכַחֲנֵינָת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, לְפִי 6
 13 שְׂאֵין בְּהֵם הַשְּׂגַת מֵהוֹת 7
 14 הָאֱלֹקוֹת כְּמוֹ בְּאֲצִילוֹת, כִּי- 8
 15 אִם הַשְּׂגַת הַמְּצִיאוֹת בְּלִבְד, 9
 16 הֵם מְכִוִּים בְּמִצִּיאוֹת הָאֱלֹקוֹת וּמוֹדֵעִים
 17 לֵה אֲבֵל אֵין לָהֶם הַשְּׂגָה בְּמֵהוֹת 10
 18 הָאֱלֹקוֹת וְיִתְיָרָה מְזָה, לֹא זֹו בְּלִבְד
 19 שֶׁמִּלְכַתְחִילָה הַהֲשֵׁנָה שֶׁל נִשְׁמֹת אֵלוֹ
 20 בְּאֵלּוֹקוֹת הִיא מוּגְבַלֶּת וְאֵינָה אֵלָא
 21 "יִדְעַת הַמְּצִיאוֹת" אֵלָא שְׂמַצְד
 22 הַיְרִידָה לְמַטָּה לְעוֹלָם זֶהוּ הַגִּשְׁמִי
 23 לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוּף וְנִפְשָׁ-
 24 הַבְּהֵמִית נַעֲשִׂית הַנְּשֻׁמָּה
 25 בְּמַעְמַד וּמַצְבַּ שֶׁל הָעֵלָם
 26 וְשְׁחֹרוֹת, "שְׁחֹרוֹה", בְּאֵין-עֲרוּף
 27 לְגַמְרֵי לֵלָא כֹּל יֵחַס וְהַשְׁוֹאָה
 28 לְמַעְמַדָּה וּמַצְבָּה לְמַעְלָה,
 29 לְפָנֵי הַיְרִידָה דְּכֹתִיב בָּהּ 43 שְׁעַל
 30 מַצְבָּה לְמַעְלָה כְּתוּב בַּהּ חֵי הַוְיָ
 31 אֲשֶׁר עַמְדָתִי לְפָנָיו, דָּאֵין
 32 עַמְדָתָה אֵלָא תְּפִלָּה 44,
 33 שְׁהִיתָה תְּמִיד בְּמַצְבַּ הַנְּעִלָה שֶׁל
 34 תְּפִלָּה הַיְיָנוּ בְּתַנּוּעָה שֶׁל אֲהָבָה
 35 וְיִרְאָה לְאֱלֹקוֹת, וְלֹא הִיתָה
 36 קְשׁוּרָה כֹּל לְעַנְיָנִים גְּשָׁמִיִּים.
 37 וְאֵילוֹ בִּירִידָתָה לְמַטָּה, עֲנֵן
 38 הָאֱלֹקוֹת הוּא אֲצִלָּה
 39 בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת 45, כְּדָבָר חִדוּשׁ
 40 שְׂאֵינוֹ מוּכָן מֵאֵילוֹ וְיֵמָה שְׁנַרְגָּשׁ
 41 בְּפִשְׁטוּת וּמִתְקַבֵּל כְּדָבָר פְּשׁוּט,
 42 טְבֵעֵי וּמוּכָן מֵאֵילוֹ הוּא הַשְּׂכִיכוֹת

(43 מלכיס"ב ה, טז. 44 ברכות ו, ב. כו, ב. ב"ר פס"ח, ט. 45) ראה המשך תע"ב ח"ב ס"ע תתקלד ואילך. סה"מ תרפ"ט ע' 37. וש"נ. 46) ראה המשך תע"ב שם ע' א'לט. 47) שה"ש ד, ג. וראה שמו"ר פ"ב, ד. 48) שם ג, ה. וראה גם לקו"ת במדבר ג, ד ואילך. 49) שהש"ר עה"פ. וראה שמו"ר שם.

ביאור בדרך אפשר

1 היינו שהמלך שולט באמצעות דיבורו. וְנִקְרְאוֹת ספירת המלכות גַם בְּשֵׁם
 2 אֶרֶץ, כִּידוּעַ⁵⁰ בתורת החסידות שְׁהַמְלֻכוֹת נִקְרְאוֹת בְּשֵׁם יָם
 3 וּבְשֵׁם אֶרֶץ, יָם קָאֵי מכוון עַל פְּנִימִיּוֹת הַמְלֻכוֹת שְׁשִׁיכַת
 4 לְאַצִּילוֹת, ספירת המלכות היא הספירה האחרונה של עשר הספירות
 5 דאצילות ודרכה ועל-ידיה עובר ונמשך
 6 האור האלוקי מאצילות לעולמות
 7 שלמטה מאצילות, ולכן משמשת
 8 כ'ממוצע' המחבר בין עולם האצילות
 9 לעולמות בריאה-יצירה-עשיה, והחלק
 10 הפנימי שלה, השייך יותר לאצילות,
 11 נקרא "ים", וְאֶרֶץ קָאֵי עַל
 12 חִיצוֹנִיּוֹת הַמְלֻכוֹת שֶׁהִיא
 13 שֶׁרֶשׁ וּמְקוֹר לְבְרִיאַת-יְצִירַתָּהּ
 14 עֲשִׂיָּהּ וְזוֹאת משום ש"ים" שהברואים
 15 שבו מכוסים במים הוא בחינת "עלמא
 16 דאתכסייא" עולם מכוסה ונעלם, ולכן
 17 הוא מורה על עולם האצילות הנעלה,
 18 ואילו "ארץ" שבה הברואים גלויים
 19 ונראים היא בחינת "עלמא דאתגלייא"
 20 הנחות יותר, ולכן בחינת "ארץ"
 21 שבמלכות דאצילות מורה על השייכות
 22 שלה לעולמות בריאה-יצירה-עשיה
 23 שלמטה מעולם האצילות. וְהַחִילוֹק
 24 הַהַבְדֵּל בֵּין אֶרֶץ לְמִדְבָּר
 25 בגשמיות הוא, שֶׁהָאֶרֶץ הִיא
 26 מְצַמַּחַת, מֵה-שְׁאִינְךָן עֵפֶר
 27 הַמִּדְבָּר אֵינוֹ מְצַמֵּחַ כְּלוֹם
 28 (שְׁלֹכָן עֵפֶר הַמִּדְבָּר פְּסוּל
 29 לְכִיסוֹי הַדָּם⁵¹), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 30 לְכַתֵּף אַחֲרֵי בַמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא
 31 זְרוּעָה⁵², אֶרֶץ צִיָּה וְצִלְמוֹת
 32 גּוֹ, וְלֹא יֹשֵׁב אָדָם שָׁם⁵³ הִרִי
 33 שהמדבר הוא מקום שמים לגמרי ללא
 34 צמחים וללא חיות. הִינּוּ, שְׁאִין
 35 שָׁם אֶפִּילוֹ חַיּוֹת מוֹעֲטֹת שֶׁל
 36 צְמִיחָה, שְׁהִרִי חַיּוֹת שֶׁבְצוּמַח הִיא
 37 מוֹעֲטַת לִגְבֵי חַיּוֹת שֶׁל בְּעֵלֵי חַיִּים וְכֵן
 38 שֶׁכֵּן לִגְבֵי בְּנֵי אָדָם, וְאֵילוֹ בַּמְדַּבֵּר אֵין
 39 אֶפִּילוֹ חַיּוֹת שֶׁל צִמְחִים וְלִכְּנֵן הִרִי
 40 זֶה הַיִּפְךָ הַקְּדוּשָׁה, כִּי
 41 קְדוּשָׁה הִיא עֲנֵן חַיּוֹת,
 42 כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁵⁴ עֲשִׂרָה
 43 נִקְרְאוּ חַיִּים. הַקֶּבֶ"ה, שְׁנֵאֲמַר⁵⁵ וְהִ' אֱלֹקִים אֲמַת הוּא
 44 אֱלֹקִים חַיִּים. יִשְׂרָאֵל נִקְרְאוּ חַיִּים, שְׁנֵאֲמַר⁵⁶ וְאַתֶּם

ביאור בדרך אפשר

45 הַדְּבָקִים בְּהִ' אֱלֹקִיכֶם חַיִּים כּוֹלְכֶם הַיּוֹם ומאחר שבמדבר אין
 46 חיות הרי הוא מסמל את היפך הקדושה. אֶף מְכַלֵּמְקוֹם כְּתִיב
 47 וּמִדְבָּרָךְ נְאוּה, וְכֵן כְּתוּב, כְּנוֹכַח, "מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמְדַּבֵּר" שְׁכָל
 48 עֵילוּיָהּ הוּא מִן הַמִּדְבָּר. וְצִרִיךְ בִּיאור אֵין יִתְכּוֹן שְׁדוּקָא הַמְדַּבֵּר שְׁאֵין
 49 בו חיות והוא שייך להיפך הקדושה
 50 מסמל את העלויו?
 51 וַיּוֹכֵן מְעַנֵּן הַמִּדְבָּר בְּקְדוּשָׁה,
 52 דְּכֶשֶׁם שְׁיֵשׁ מִדְבָּר בְּלַעֲוֹמַת-
 53 זֶה הַיִּפְךָ הַקְּדוּשָׁה (הַנִּקְרְאוֹת "לַעֲוֹמַת
 54 זֶה", כְּכַתוּב "אֵת זֶה לַעֲוֹמַת זֶה עֲשֵׂה
 55 הַאֲלוֹקִים") שְׁאֵינוֹ מְצַמֵּחַ כְּלוֹם
 56 מִפְּנֵי גוֹדֵל וְתוֹקֵף הַחֹסֶם, כֵּן
 57 שֶׁהַחֹסֶם הוּא גּוֹרֵם שְׁלֵילִי, כְּמוֹ כֵּן
 58 יֵשׁ מִדְבָּר בְּקְדוּשָׁה, וְהוּא
 59 כְּחִינַת תוֹקֵף הַרְצוּא וְהַצְמָאוֹן
 60 לְאֲלוֹקוֹת בְּרִשְׁפֵי אֵשׁ כּוֹ, שְׁלֹכָן
 61 אֵינוֹ מְצַמֵּחַ. הִינּוּ, שְׁמֵצַד
 62 גּוֹדֵל הַצְמָאוֹן וְהַתְּשׁוּקָה שֶׁל
 63 הָאָדָם לְעֲלוֹת לְמַעְלָה וְלַהֲתַקֵּרֵב
 64 לְאֲלוֹקוֹת, אֵינוֹ שִׁיף לְעַנְנֵן שֶׁל
 65 יְרִידָה וְהַשְׁפָּעָה לְמַטָּה כֵּן
 66 שְׁאֵמֵן חֲסֵרָה הַשְׁפָּעָה לְמַטָּה, אֲבָל
 67 הַחֹסֶם וְהָאֵשׁ גּוֹרֵם חַיּוֹבֵי שְׁמֵבִיא
 68 לִידֵי אֲהַבַת ה' בְּרוּגָה גְבוּהָה בִּיטוֹר.
 69 וְהִנֵּה, כְּדֵי לְבוֹא לְצַמָּאוֹן
 70 דְּמִדְבָּר דְּקְדוּשָׁה, הִרִי זֶה גַם
 71 עַל-יְדֵי הַהֲתַבּוֹנָנוֹת בְּכַחֲנֵת
 72 הַמִּדְבָּר עֲצֻמוֹ, הִינּוּ, לַהֲתַבּוֹן
 73 וְלַהֲעַמִּיק כֵּךְ שְׁכָל הַעוֹלָמוֹת
 74 וְכָל הַגִּילוּיִים שֶׁל הָאוֹר הַאֲלוֹקִי
 75 הַיּוֹרֵד וּמִתְגַּלֶּה בַּעוֹלָמוֹת הֵם
 76 בְּכַחֲנֵת מִדְבָּר שְׁמֵמָה לְגַבִּיהַ
 77 תְּבַרְךָ, וְלַעֲוֹמַת הַקְּדוּשָׁה בִּרְוֵךְ הוּא
 78 בַּעֲצֻמוֹ אֵין לָהֶם כֵּל עֵרֶךְ וְכֵן חַשִּׁיבוֹת
 79 וְהֵם בְּכַחֲנֵת דּוּמָם מִמֶּשׁ,
 80 שְׁאֵין בָּהֶם חַיּוֹת כְּלָל לְגַבִּי
 81 הַקֶּבֶ"ה כִּי לַעֲוֹמַת חַיִּים אֲמִיתִים
 82 וְנִצְחִים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בִּרְוֵךְ הוּא שֶׁהוּא
 83 לְבָרוּ הַמְצִיאֹת הָאֲמִיתִית וְהַמוֹחֲלֻטָּה,
 84 "חַיִּים" לְפִי הַמוֹשְׁגִים הַמוֹגְבָּלִים
 85 וְהַמְצוּמָצִים שֶׁלֵּנוּ אֵינֵם נַחֲשִׁבִים חַיִּים
 86 וְכֵאֵילוֹ הַכּוֹל דּוּמָם חֲסֵר חַיּוֹת, וְכִפִּי
 87 שְׁמִשִּׁיךְ מֵהוּ תוֹכֵן הַהֲתַבּוֹנָנוֹת הוּוּ. וְהִינּוּ עַל-יְדֵי הַהֲתַבּוֹנָנוֹת בְּמָה
 88 שְׁכַתִּיב⁵⁵ הוֹי אֱלֹקִים אֲמַת הוּא אֱלֹקִים חַיִּים, דְּמָה שֶׁהוּא

(50 לקו"ת צו יד, ב. ובכ"מ. 51) טושו"ע יו"ד סכ"ח ס"ל. (52) ירמ"י ב, ב. (53) שם, ו. (54) אדר"נ ספל"ד. (55) ירמ"י יו"ד,

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אָמַת בצורה אמיתית ומוחלטת באמת ולא רק יחסית למשהו אחר זהו
 2 בְּחִינַת חַיִּים אמיתיים, דְּאִמִּיתִית עֲנִין הַחַיִּים הוא שְׁחֵי בְּעֵצָם,
 3 שֶׁהַחַיּוֹת הוא בוּ מִצַּד עֲצָמוֹ, שֶׁהוא בְּעֵצָם חַי וְאֵילוֹ נִבְרָא שֶׁאֵין
 4 בוּ שׁוֹם חַיּוֹת מִצַּד עֲצָמוֹ וְכֹל מִצִּיאֹתוֹ הִיא שֵׁשׁ בוּ חַיּוֹת אֱלוּקִית, חַיּוֹ לֹא
 5 נִחְשָׁבִים חַיּוֹת אֱמִיתִית. וְיִוָּכֵן
 6 מַחֲיוֹת הַגּוֹף עַל-יְדֵי הַנְּפֶשׁ,
 7 דְּעַם הַיּוֹת שְׁאֵין זֶה בְּאֹפֶן
 8 שְׁנִמְצָא בוּ דְבַר חַיּוֹנִי, הַנֶּפֶשׁ
 9 מַחֲיִה אֶת הַגּוֹף בְּצוּרָה כּוֹז שֶׁהַגּוֹף
 10 עֲצָמוֹ הוֹפֵךְ לְדַבֵּר חַי וְאֵין הַכוּונָה
 11 שֶׁהוא חֹסֵר חַיּוֹת וְרַק יֵשׁ בוּ דְבַר אַחַר
 12 שְׁחֵי אֵלֹא בְּאֹפֶן שֶׁהַגּוֹף עֲצָמוֹ
 13 נִעֲשֶׂה חַי⁵⁷, מִכָּל-מְקוֹם אֵינוֹ
 14 חַיּוֹנִי, אֵלֹא בְּאֹפֶן שֶׁהַגּוֹף עֲצָמוֹ נִעֲשֶׂה חַי⁵⁷,
 15 חַי בְּעֵצָם, עֲדִיין אֵין זֶה עוֹשֶׂה אֶת
 16 מִצַּד עֲצָמוֹ כּוֹפֵף בְּשֵׁר וְדַם אֵין בוּ
 17 חַיּוֹת כָּלָל, וְאֶדְרָבָה, הוּא
 18 מִצִּיאֹת נִפְסָדָת בְּעֵצָם, מִצִּיאֹת
 19 שֶׁהוֹלֵכֵת וְנִחְלָשֵׁת עַד לְאֲבוֹן, וְכָל
 20 חַיּוֹתוֹ הִיא רַק מִהַנְּפֶשׁ
 21 הַמְּחַיֶּה אוֹתוֹ, וְלֹא מִכּוֹז עֲצָמוֹ
 22 וְבִצְאָת הַנְּפֶשׁ מִן הַגּוֹף
 23 (לְאַחֲרֵי ק"כ שָׁנָה) אֵינוֹ חַי
 24 וּמִכָּאֵן שֶׁאֵינוֹ "חַי בְּעֵצָם".
 25 וְכִמּוֹ כֵּן יוֹכֵן גַּם בְּנֶפֶשׁ עֲצָמוֹ,
 26 שֶׁחַיּוֹתָה וְקִיּוּמָה אֵינוֹ מִצַּד
 27 עֲצָמָה, וְגַם הַנֶּפֶשׁ הִיא לֹא מִהוֹת שֶׁל
 28 "חַי בְּעֵצָם" כִּי-אֵם כֹּל הַחַיּוֹת שֶׁבָּה
 29 עֲצָמוֹ וְכֵן הַכּוֹז שֶׁלֵּה חַיּוֹת אֶת
 30 הַגּוֹף הוּא עַל-יְדֵי שֶׁהִיא קְשׁוּרָה
 31 בְּאֹרֶן אֵין-סוֹף בְּרוּף-הוּא
 32 שֶׁהוּא אִכֵּן "חַי בְּעֵצָם". וְכֵן הוּא
 33 בְּנוֹגֵעַ לְכָל הַגִּילּוּיִים כּוּ', שֶׁל
 34 אֲרוֹת אֱלוּקִיִּים שֶׁמִּתְגַּלִּים וּמִתְפַּשְׁטִים
 35 מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ שֶׁכָּל
 36 מִצִּיאֹתָם אֵינוֹ מִצַּד עֲצָמָם,
 37 אֵלֹא מִצַּד הַעֲצָמוֹת וְהֵם רַק
 38 הָאֲרוֹת וְהַתְּפִשּׁוֹת שֶׁל עֲצָמוֹת. וּמִזֶּה
 39 מוֹכֵן שֶׁאֱמִיתִית הַחַיּוֹת הוּא
 40 אֵךְ וְרַק בְּחִינַת הַעֲצָמוֹת, וְרַק בֵּה
 41 שִׁיךְ לִזְמַר שֵׁשׁ לֵה חַיִּים אֱמִיתִים
 42 מִצַּד עֵצָם מִהוֹתָה וְזֹאת מִשׁוֹם שֶׁהוּא
 43 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ מִצַּד עֲצָמוֹ, בְּעֵצָם מִהוֹתוֹ וְכִמּוֹ שֶׁכָּתֹב

הַרְמַב"ם⁵⁸ לְגַבֵּי מִצִּיאֹת ה' שֶׁאֵין מִצִּיאֹת אַחֲרַת הַדּוּמָה לֵה הוּא
 שֶׁהַנְּבִיא אֹמֵר וְה' אֱלֹקִים אָמַת, הוּא לְבִדּוֹ הַאָּמַת מִצִּיאֹת
 אֱמִיתִית וּמוֹחֲלֵטת וְאֵין לְאַחַר אָמַת בְּאֱמִיתָתוֹ, וְלִשׁוֹם מִצִּיאֹת אַחֲרַת
 אֵין אִמַת כִּמוֹ הָאִמַת שֶׁל שֶׁכָּל הַנְּמַצָּאִים צְרִיכִין לוֹ כַּדֵּי לְהַתְקִיִּים
 וְלֵהיִיֹת בְּמִצִּיאֹת, וְהוּא בְּרוּף-הוּא
 אֵינוֹ צְרִיף לְהֵם כּוּ' וּמִצִּיאֹתוֹ
 הִיא אֱמִיתִית וְלֹא תְלוּיָה בְּשׁוֹם גּוֹרֵם
 חוּץ מִמֶּנּוּ בְּעֲצָמוֹ, דְּכָל מָה
 שְׁנִמְצָא, הַתְּהוּוֹתוֹ וְקִיּוּמוֹ
 הוּא מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵּךְ וְאֵם כֵּן הַקִּיּוֹם
 שֶׁל הַכּוֹל תְּלוּי בּוּ, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ
 מִצִּיאֹתוֹ מְעַצְמוֹתוֹ וְלֹא מִצַּד
 גּוֹרֵם אַחַר כִּלְשָׁה, שֶׁזֶּהוּ
 הַמִּצִּיאֹת הַאֱמִיתִית שְׁאֵינוֹ
 בְּבִחִינַת מִצִּיאֹת נִמְצָא בְּמוֹכֵן
 שֶׁל דְּבַר שְׁקוּדֵם לֹא הִיָּה קִיּוֹם וְאַחַר כֵּן
 נִצְרָה, וְלִכֵּן בְּגַלֵּל שֶׁהַמִּצִּיאֹת
 הֵאלוּקִית הִיא הַמִּצִּיאֹת הָאֱמִיתִית
 הַמוֹחֲלֵטת הַבְּלַעֲדִית בוּ יִתְבַּרֵּךְ
 הוּא אֱמִיתִית הַחַיּוֹת, הוּא גַם
 הַמִּצִּיאֹת הַיְחִידָה שֶׁהַחַיִּים שֶׁלֵּה הֵם
 אִכֵּן חַיִּים אֱמִיתִים שֶׁהוּא חַי וְקִיּוֹם
 בְּעֵצָם אֱמִיתָתוֹ. וְזֶהוּ עוֹמֵק
 הַמִּשְׁמַעוֹת שֶׁל הָאִמּוֹר לְעֵיל שֶׁכָּל
 הַעוֹלָמוֹת וְהַגִּילּוּיִים הֵם
 בְּחִינַת דּוּמָם לְגַבֵּי עֲצָמוֹתוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ, שְׁאֵין לְהֵם חַיּוֹת
 עֲצָמֵי כָּלָל וְחַיּוֹת שֶׁהִיא לֹא "חַי
 בְּעֵצָם" לֹא יִכּוּלָה לְהִיחֹשֵׁב חַיּוֹת
 אֱמִיתִית. וְכֹאשֶׁר יִתְבּוֹנֵן בְּזֶה,
 אֲזַי תִּכְלָה נִפְשׁוֹ יִגִּיעַ לְתַשׁוּקָה
 וְצִימָאוֹן בְּרִמָּה שֶׁל כִּלּוֹת הַנֶּפֶשׁ
 לְדַבְּקָה בוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְכִמּוֹ
 שֶׁכָּתוּב⁵⁹ לְאַהֲבָה אֶת הַנְּוִי
 אֱלֹקֵיךָ גו' כִּי הוּא חַיִּיךָ,
 וּבְפִשְׁטוֹת הַכוּונָה שְׁצִיךְ לְאַהֲבוֹת אֶת ה'
 כִּי הוּא הַמִּשְׁפִּיעַ לָנוּ חַיּוֹת, אֲבָל בְּעוֹמֵק
 יוֹתֵר, לְפִי הַמִּשְׁמַעוֹת הַפְּנִימִית
 פִּירוּשׁ: צְרִיךְ לְאַהֲבוֹת אֶת ה' כִּיּוֹן
 שְׁאֵין חַיִּיךָ אֵלֹא הוּא⁶⁰, אֵין
 חַיִּים אֱמִיתִים חוּץ מִמֶּנּוּ וְאֵין חַיִּים
 אַחֲרָיִם וְתַעֲנוּג אַחַר כָּלָל, כִּי-
 אֵם הוּא חַיִּיךָ, שֶׁהוּא מְקוֹר הַחַיִּים וְכִמּוֹ

י"ד. 56) ואתחנן ד, ד. 57) המשך תעריב ח"א ע' תכה. ובכ"מ. 58) ה' יסוה"ת פ"א ה"ג"ד. 59) נצבים ל, כ. 60) ראה לקו"ת במדבר ב, ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁכֵתוֹב⁶¹ כִּי עִמָּךְ אֶצְלָךְ וּמֵאִתְךָ מְקוֹר חַיִּים⁶², וְלִכְּנָן בְּגִלְגָל
2 הַהִכְרָה הַעֲמוּקָה בְּכַךְ שֶׁרַק הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא הוּא חַיִּים אֱמִיתִים נֶעֱשֶׂה
3 אֶצְלוֹ אֶצֶל הָאָדָם הַמֵּתוּבֵּן תוֹקֵף הַרְצוּא וְהַצְמָאוֹן תְּשׁוּקָה חֲזָקָה
4 וְרִצּוֹן עַז בּוֹעֵר בְּרִשְׁפֵי אֵשׁ כּוֹ', שְׁזָהוּ תוֹקֵף הַחוּם דְּמִדְבָר
5 שְׂאִינוּ מְצַמִּיחַ, כְּפִי שֶׁהוּא בְּצַד
6 הַקְדוּשָׁה שְׂמַצֵּד גּוֹדֵל הַצְמָאוֹן
7 וְהַתְּשׁוּקָה לְעֵלוֹת לְמַעְלָה,
8 אִינוּ שִׁף לְעֵנֵן שֶׁל יְרִידָה
9 וְהַשְׁפָּעָה לְמַטָּה, פְּנ"ל.
10 וְהִנֵּה תוֹקֵף הַרְצוּא הַתְּשׁוּקָה
11 לְדְבוּק בְּאַלְקוֹת דְּבַחֲיֵינָת מְדַבֵּר
12 הַנִּל, מֵתַחַדְשׁ אֶצֶל הַנְּשֻׁמָּה
13 בִּירִידָתָה לְעוֹלָם הִזָּה דְּוָקָא
14 וְאִילוּ בְּעוֹדָה לְמַעְלָה אֵין לָהּ אַת
15 הַיְכוּלָתָה לְהַגִּיעַ לְרַמָּה כּוֹז שֶׁל צִימָאוֹן
16 לְאַלְקוֹת.
17 וְהֵעֵנֵן בְּזָה, דְּהִנֵּה יְדוּעֵ⁶³
18 בְּחֹרֵת הַחֲסִידוֹת בְּעֵנֵן הַמְשַׁמְעוֹת
19 הַפְּנִימִית שֶׁל נוֹסַח הַתְּפִילָה אֵין
20 עֲרוּף לָךְ כּוֹ' בְּעוֹלָם הִזָּה⁶⁴,
21 שְׁהֵעֵנֵן דְּאִין-עֲרוּף בְּמוֹכְנוּ
22 הַפְּנִימִי שְׁאִין שׁוֹם יִחַס, עֵרֶךְ וְהַשְׁוֹוָה
23 בֵּין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַנְּבִרָאִים
24 מֵתַגְלָה דְּוָקָא בְּעוֹלָם הִזָּה,
25 דְּעַם הַיְיִוֹת שְׂגַם עוֹלָם
26 הַאֲצִילוֹת הַנְּעִלָה מֵאֵד שִׁישׁ בּו
27 אֲלֻקוֹת בְּגִלּוּי הוּא בְּאִין-עֲרוּף
28 לְלֹא כָל יִחַס וְהַשְׁוֹוָה לְאוֹר אֵין-
29 סוֹף בְּרוּךְ-הוּא, כִּי לִגְבִי בְּלִי גְבוּל
30 אֱמִיתִי לֹא רַק "מַעֲט" הוּא אֵין-עֲרוּךְ
31 אִילוּ אֵלֹא גַם "הַרְבֵּה" (כְּשֶׁם שֶׁלִּגְבִי
32 כְּמוֹת אִינוֹסוֹפִית, לֹא רַק אַחַד לֹא תוֹפֵס
33 מְקוֹם אֵלֹא גַם אֲלָפִים וְרַבּוּבוֹת לֹא
34 תוֹפְסִים מְקוֹם) מְפַלֵּם-מְקוֹם עֲדִיין
35 יֵשׁ הַבְּדֵל בֵּין ה"אֵין עֲרוּךְ" שֶׁל הַעוֹלָם
36 הַזֶּה ל"אֵין עֲרוּךְ" שֶׁל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת
37 כִּי בְּאוֹרוֹת דְּאֲצִילוֹת נִרְגְּשֵׁת
38 הַדְּבִיקוֹת בְּאֲלָקוֹת, וְגַם
39 הַכְּלִים שֶׁל הַסְּפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת
40 שְׂהֵם בְּדְבִיקוֹת בְּלִמֵי נִיפְרָת,
41 נִרְגְּשׁ בְּהֵם הָאוֹר, עַל דֶּרֶךְ
42 הַמְּבוּאָר בְּחֲסִידוֹת לִגְבִי הַהַבְּדֵל בֵּין
43 "אוֹר" ל"יְצִירוֹן": כֹּל עֲנִינּוּ שֶׁל הָאוֹר הוּא לְגִלוֹת אֶת הַמְּאוֹר וְהוּא דְבוּק

כִּי-אֵם הוּא חַיִּיךְ, שֶׁהוּא מְקוֹר חַיִּים וּמְקוֹר
הַתְּעוּנָגִים, וְכִמוֹ שְׁכֵתוֹב⁶¹ כִּי עִמָּךְ מְקוֹר חַיִּים⁶²,
וְלִכְּנָן נֶעֱשֶׂה אֶצְלוֹ תוֹקֵף הַרְצוּא וְהַצְמָאוֹן בְּרִשְׁפֵי
אֵשׁ כּוֹ', שְׁזָהוּ תוֹקֵף הַחוּם דְּמִדְבָר שְׂאִינוּ
מְצַמִּיחַ, שְׂמַצֵּד גּוֹדֵל הַצְמָאוֹן וְהַתְּשׁוּקָה לְעֵלוֹת
לְמַעְלָה, אִינוּ שִׁף לְעֵנֵן שֶׁל יְרִידָה וְהַשְׁפָּעָה
לְמַטָּה, פְּנ"ל.
וְהִנֵּה תוֹקֵף הַרְצוּא דְּבַחֲיֵינָת מְדַבֵּר הַנִּל,
מֵתַחַדְשׁ אֶצֶל הַנְּשֻׁמָּה בִּירִידָתָה לְעוֹלָם
הִזָּה דְּוָקָא. וְהֵעֵנֵן בְּזָה, דְּהִנֵּה יְדוּעֵ⁶³ בְּעֵנֵן אֵין
עֲרוּף לָךְ כּוֹ' בְּעוֹלָם הִזָּה⁶⁴, שְׁהֵעֵנֵן דְּאִין-עֲרוּף
מֵתַגְלָה דְּוָקָא בְּעוֹלָם הִזָּה, דְּעַם הַיְיִוֹת שְׂגַם עוֹלָם
הַאֲצִילוֹת הוּא בְּאִין-עֲרוּף לְאוֹר אֵין-סוֹף בְּרוּךְ-
הוּא, מְפַלֵּם-מְקוֹם בְּאוֹרוֹת דְּאֲצִילוֹת נִרְגְּשֵׁת
הַדְּבִיקוֹת בְּאֲלָקוֹת, וְגַם הַכְּלִים שְׂהֵם בְּדְבִיקוֹת
בְּלִמֵי נִיפְרָת, נִרְגְּשׁ בְּהֵם הָאוֹר, וְלִכְּנָן לֹא נִרְגְּשׁ
בְּהֵם אֱמִיתִית הֵעֵנֵן דְּאִין-עֲרוּף, כִּי-אֵם הֵעֵנֵן
דְּאִין זוֹלְתָךְ⁶⁴, וְרַק בְּעוֹלָם הִזָּה שְׂבוּ יֵשׁ מְצִיאוֹת
הַיֵּשׁ, שְׂפִהְכֶרֶח שְׂהֵתְהוּוֹתוּ הִיא בְּדֶרֶךְ אֵין-עֲרוּף,
הִנֵּה מְזָה אָנוּ יוֹדְעִים שְׂגַם הָאוֹר הוּא בְּדֶרֶךְ
אֵין-עֲרוּף. וּמִכֵּינֵן שְׂבַע עוֹלָם הִזָּה נִרְגְּשׁ אֱמִיתִית
הֵעֵנֵן דְּאִין עֲרוּף לָךְ, שְׂכֵן הוּא גַם בְּנוֹגֵעַ
לְאוֹרוֹת וְכִלִּים דְּאֲצִילוֹת,
וְעַל-אַחַת-כְּפֵמָה-וְכִמְהָ בְּנוֹגֵעַ
לְמִלְאָכִים שְׂלִמְטָה מְאֲצִילוֹת,
אֲזִי כֹאשֶׁר הָאָדָם מֵתוּבֵּן בְּכַךְ
וּמַעֲמִיק בְּדַבְרֵי וְהַהִכְרָה הַזֹּאת חוֹדֶרֶת בּוֹ,
הִרִי כְּתוּצָאָה מִכֵּךְ נֶעֱשֶׂה הַרְצוּא
וְהַצְמָאוֹן דְּבַחֲיֵינָת מְדַבֵּר.
וַיִּתִּירָה מְזָה, לְפִי שְׂבַע עוֹלָם
הִזָּה יִשְׁנוּ הֵעֵנֵן דְּמִדְבָר
דְּלַעֲוַמְתָּהּ, הִיפֵךְ הַקְדוּשָׁה וְלִכְּנָן
כְּאֲשֶׁר נִרְגְּשׁ אֶצְלוֹ הַרְיָחוּק
מְאֲלָקוֹת מְצַד הַהֶעְלָם
וְהַהֶסְתֵּר שְׂבַע עוֹלָם הִזָּה, וְלֹא
טוֹב לוֹ מְזָה שֶׁהוּא בְּמְקוֹם
הַרְיָחוּק, אֲרֵץ צִיָּה וּשְׂמָמָה
שְׂאִין בְּהָ גִילּוּי אֲלָקוֹת, כְּמוֹ
שְׂבַע עוֹלָם הִזָּה מְזָה לְהַשְׁוֹת בֵּין

(61 תהלים לו, יו"ד. 62) ראה תו"א דרושים לפ' זכור פד, סע"ג ואילך. (63) ראה סה"מ תרנ"ב ס"ע ו ואילך. (64) תפלת שחרית דשבת. (65) ירמ"ב, ב, יט.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הריחוק וההעלם של העולם הזה לריחוק וההעלם שבעולמות עליונים בכל
 2 זאת על-ידי-זה פא להפכה שגם העולמות העליונים, הם
 3 באמת בבחינת ציה ושקמה לגבי העצמות, כמבואר לעיל
 4 שאמנם בפשטות רק עולם הזה הוא ביחס של "אין ערוך" לבוורא אבל האמת
 5 היא שגם האצילות לגבי האין-סוף
 6 עצמו היא ביחס של "אין ערוך", וכך
 7 גם לענין הריחוק שאמנם בפשטות
 8 הריחוק מאלוקות בבחינת "מדבר"
 9 הוא דווקא בעולם הזה, האמת היא
 10 שלגבי האין-סוף עצמו אפילו עולם
 11 האצילות הוא בבחינת ריחוק
 12 ומתעורר אצלו הרצוא
 13 והצמאון דבחינת מדבר
 14 דקדושה.
 15 וזהו שחורה אני ונאנה, כלומר
 16 שאין הכוונה רק לומר ש'כנסת ישראל'
 17 היא "נאוה" למרות ואף על פי שהיא
 18 "שחורה" אלא בעומק יותר ש'דוקא
 19 על-ידי הירידה למעמד ומצב
 20 של העולם ושחרות, "שחורה"
 21 מדבר דלעומת-זה, הנה
 22 עליונה מן המדבר עצמו, הירידה
 23 עצמה היא גורם לעליה ש'נעשה
 24 העילוי דנאנה, מדברך נאנה,
 25 שעל-ידי-זה מתעלה
 26 למדרגה נעלית יותר מכפי
 27 שהיה ללא הירידה. והינינו, הטעם
 28 לכך שהירידה מביאה בסופו של דבר
 29 לעליה גדולה הוא לא (רק) מצד
 30 מעלת בירור הניצוצות דתהו
 31 ש'נפלו למטה'⁶⁶, כמבואר
 32 בחסידות, העולמות במתכונתם
 33 הנוכחית, עם 'סדר השתלשלות'
 34 הדרגתי ומסודר, ועשר ספירות
 35 שהאורות שלהם מלוכשים בתוך כלים
 36 ראויים לקליטתם, נקראים 'עולם התיקון'. לתיקון קדם 'עולם התורה' בו היו
 37 אורות מרובים וכלים מועטים, מצב שגרם ל'שכירת הכלים' ו'נפילה' של
 38 ניצוצות קדושה ואלוקות לתחומים שמחוץ לגבולות הקדושה, וכאשר מעלים
 39 לקדושה דברים גשמיים, מעלים את הניצוצות שנפלו בהם, ועל כך מבואר
 40 כאן שהעליה מתוך הירידה לעולם, היא לא (רק) בגלל בירור והעלאת
 41 הניצוצות אלא מצד ענין הרצוא, כתוצאה מגודל הרצון והתשוקה
 42 להתקרב לאלוקות שעל-ידי-זה בסופו של דבר האדם נמשך ונדבק
 43 בבחינת העצמות. ועוד יותר, מצד ה'שוב' שלאחר

להפכה שגם העולמות העליונים הם באמת
 בבחינת ציה ושקמה לגבי העצמות, ומתעורר
 אצלו הרצוא והצמאון דבחינת מדבר דקדושה.
 וזהו שחורה אני ונאנה, ש'דוקא על-ידי
 הירידה למעמד ומצב של העולם
 ושחרות, מדברך דנאנה, מדברך נאנה,
 ש'נעשה העילוי דנאנה, מדברך נאנה,
 שעל-ידי-זה מתעלה למדרגה נעלית יותר.
 והינינו, לא (רק) מצד מעלת בירור הניצוצות
 דתהו ש'נפלו למטה'⁶⁶, אלא מצד ענין הרצוא,
 שעל-ידי-זה נמשך ונדבק בבחינת העצמות.
 ועוד יותר, מצד ה'שוב' שלאחר הרצוא, שוב
 לאחרי, ש'מאיר האור והגילוי בכל הכחות
 על-ידי תורה ומצות שהן בחינת עצמות אין-
 סוף.

וזהו גם הטעם ש'מתן-תורה הנה דוקא
 לנשמות ישראל כפי ש'ירדו למטה'
 בעולם הזה בהתלבשות בגופים, למצרים
 ו'ירדתם כו' ו'יצר-הרע יש ביניכם, פי אף-על-פי
 ש'נשמות ישראל מצד עצמן (גם בהיותן
 למעלה, בנות ירושלים) הם מושרשות
 בעצמותו יתברך, הרי ענין זה הוא בהעלם,
 וכדי שתהיה התגלות העצמות, הרי זה דוקא
 על-ידי 'ירדתן למטה להתלבש בגוף ונפש'
 הבהמית, שאז יש אצלן ענין הרצוא והצמאון,

פי ש'נשמות ישראל מצד עצמן (גם בהיותן למעלה, בדרגה
 של שלמות היראה שם הן נקראות בנות ירושלים) הם מושרשות
 בעצמותו יתברך, הרי ענין זה הוא בהעלם, כי הנשמות
 'מושרות' בעצמות אבל לאחר שנתהוו כמצאיות בפני עצמם אין הדבר ניכר
 בהן בגלוי וכדי שתהיה התגלות העצמות בנשמות ישראל, הרי
 זה דוקא על-ידי 'ירדתן למטה להתלבש בגוף ונפש'
 הבהמית, שאז יש אצלן ענין הרצוא והצמאון, כמבואר
 לעיל באריכות כיצד דווקא ההכרה בגודל הריחוק מעוררת לדביקות

(66 ראה לקו"ת במדבר ד, א. 67) ספר יצירה פ"א מ"ח (עפ"י הגירסא בהקדמה לתק"ז (ז, א). ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ תרנ"ט ע' ריג). וראה תניא פ"ג. לקו"ת שה"ש לו, ב. ובכ"מ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה עֲנֵן ה'שׁוֹב, בְּקִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת
 2 שְׁנִמְשְׁכוֹת מֵעֲצֻמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְאוֹפֶן שֶׁל גִּילּוּי, שְׁזָהוּ עֲנֵן
 3 הַתּוֹרָה⁶⁸ לְפַעוּל גִּילּוּי הָעֲצֻמוֹת דְּוָקָא, דְּבַר שֶׁלֹּא יִחְכַּן בְּהִיּוֹת
 4 הַנְּשֻׁמָּה לְמַעַל וְעַד לְאוֹפֶן שֶׁלֹּא יִכְנַף לֹא יִסְתַּחֵר עוֹד מוֹרִיךְ⁶⁹,
 5 הוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁלֹּא
 6 יִתְכַּסֶּה מִמֶּךָ בְּכַנְף וּלְבוּשׁ⁷⁰,
 7 אֲלֵא עֲצֻמוֹתוֹ ית' יִהְיֶה בְּגִילוּי וְלֹא
 8 עוֹד אֵלֶּא שְׁהִמְשַׁכְתּוּ וּגִילּוּי
 9 הָעֲצֻמוֹת הִיא מְאִירָה בְּגִילוּי
 10 בְּדְבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים
 11 שְׁמִתְבָּרְרִים עַל-יְדֵי קִיּוֹם
 12 הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת שְׁנִמְלַבְּשׁוּ
 13 בָּהֶם.
 14 וְעַל-פִּי־זֶה יוֹכֵן גַּם הַטַּעַם
 15 שֶׁהַחֲזִיר הַקָּב"ה אֶת הַתּוֹרָה
 16 עַל כָּל אוֹמְרָה וְלִשׁוֹן⁷¹ וּבִיקֶשׁ
 17 מֵהֶם שֶׁיִּקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה (אֲלֵא שֶׁהֵם
 18 סִירְבוּ, כְּדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל, אִף שְׁזָהוּ
 19 לְמִטָּה יוֹתֵר מִטַּעֲנַת
 20 הַמְּלֹאכִים שְׁאֲמָרוּ תִּנְהַ הַדּוֹף
 21 עַל הַשְּׁמַיִם, שֶׁהֵי אוֹמֵר הָעוֹלָם
 22 הֵם בְּדִרְגָּה רִחוּנִית הִרְבֵּה יוֹתֵר נִמְוֹכָה
 23 מֵהַמְּלֹאכִים, לֹאִין שִׁיעוּר, וְיִמָּה גַּם
 24 שֶׁהֵי גִלוּי וְיָדוּעַ לְפָנָיו שֶׁלֹּא
 25 יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְאִם כֵּן מְדוּעַ
 26 עָשָׂה זֹאת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 27 מְלַכְתְּחִילָה?
 28 וְהַבִּיאֵרוּ:
 29 כִּי כִּשְׁם שְׁכָלְלוֹת הָעֲנֵן
 30 דְּמִתְּן-תּוֹרָה הִנֵּה דְּוָקָא לְמִטָּה
 31 בְּעוֹלָם הָזֶה, וְלֹא לְמִלְאכִים
 32 עֲלִיּוֹנִים כִּיּוֹן שְׁדוּקָא עַל-יְדֵי
 33 הַיְרִידָה לְמִטָּה בָּאִים לְמִדְרָגָה
 34 נְעִלִית יוֹתֵר, כְּנִ"ל בְּאִירְכוּת
 35 כְּפִירוּשׁ מִי זֹאת עוֹלָה מִן
 36 הַמְּדַבֵּר, שְׁעִילוּיָהּ שֶׁל כִּנְסַח
 37 יִשְׂרָאֵל הוּא דוּקָא מִן הַמְּדַבֵּר,
 38 הִנֵּה גַּם הַהִקְדָּמָה וְהַהֲכֵנָה
 39 לְמִתְּן-תּוֹרָה הִיָּתָה בְּאוֹפֶן שֶׁל

וְיָרִידָה לְמִטָּה בְּיוֹתֵר מִצַּד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּכִיכּוֹל, שְׁזָהוּ
 שֶׁהַחֲזִירָה עַל כָּל אוֹמְרָה וְלִשׁוֹן, דְּאִף שֶׁלֹּא קִיבְלוּהָ, הִנֵּה
 מִצַּד זֶה גּוֹפֵא עֲצֵם הַעוֹבְדָה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַצִּיעַ לָהֶם לְקַבֵּל אֶת
 הַתּוֹרָה נַעֲשִׂית אֲצֵלֶם שִׁיכּוֹת לְתוֹרָה בְּדְרָךְ שְׁלִילָה (וְעַל-דְּרָךְ
 הַתְּהוּוֹת עוֹלָם הַתְּהוּוֹ שְׁעִינֵינוּ
 נִתְבָּאָר לְעִיל אִף שְׁאִינוּ כְּפִי הַכוּנָה
 הַעֲלִינוּה שְׁנִשְׁלַמְת דוּקָא בְּעוֹלָם
 הַתִּיקוֹן, וְלִכְאוּרָה תְּמוּהָ אִיךָ יִכּוּלָה
 לְהִיּוֹת הַתְּהוּוֹת שֶׁלֹּא כְּרִצוֹן הַעֲלִינוּ?
 אֲלֵא שֶׁעֲצֵם הַהִתְחַיִּיחְסוֹת מִצַּד הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא לְאִפְשֻׁרוֹת כּוֹזָת, אִפְלוּ
 בְּאוֹפֶן שְׁלִילִי הֵיא גַם סִיכָה לְהַתְּהוּוֹת
 מִצַּד הָעֵדֶר הַרְצוֹן, כְּמֵאֲמָר⁷²
 חֲכָמֵינוּ ז"ל בְּמִדְרַשׁ שְׁבַתְחִילַת הַבְּרִיאָה
 הִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא "בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת
 וּמְחַיִּיבֵן" וְאוֹמֵר דִּין לֹא הִנָּן לִיָּה
 זֶה לֹא גּוֹרֵם לִי הַנָּהָה וְרַק עַל הָעוֹלָם
 הַזֶּה שְׁנִבְרָא בִּסְדֵר הַשְׁתַּלְּשׁוֹת שֶׁל
 עוֹלָם הַתִּיקוֹן אִמֵּר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 "דִּין הַנִּיּוֹן לִי", שְׁזָהוּ גַּם הַטַּעַם
 שֶׁהֵלֵךְ אֲצֵל בְּנֵי עֶשׂוֹ שֶׁלֹּא
 רָצוּ לְקַבֵּל הַצְּוִי דְּלֹא
 תִּרְצַח⁷³, וְאֲצֵל בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל
 שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל הַצְּוִי דְּלֹא
 תִּנְאַף⁷⁴, הִיָּנוּ, שְׁגַם הַשִּׁיכּוֹת
 לְתוֹרָה בְּדְרָךְ שְׁלִילָה הִיא כְּבִ'
 הַקּוּיִן דְּחֶסֶד וּגְבוּרָה שִׁישְׁנָם
 בְּתוֹרָה, כִּי עֲנִיּוֹן הַרְצִיחָה נּוֹבַע
 מִגְבוּרָה שְׁבַצַד הַקְּלִיפָה, וְעֲנִיּוֹן הַנִּיאוּף
 נּוֹבַע מִחֲסַד שְׁבַצַד הַקְּלִיפָה כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב⁷⁵ מִיִּמֵּינוּ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ
 לִשׁוֹן שְׁמוּרָה עַל שִׁלּוּב חֲסֵד וּגְבוּרָה,
 כִּי הִיָּמִין "מִיִּמֵּינוּ" הוּא קוֹ חֲסֵד וְהַאֵשׁ
 הִיא מִידַת הַגְּבוּרָה, לְעוֹמֵת עֲנִיּוֹן חֲסֵד
 וְהַגְּבוּרָה בִּלְעוֹמֵת זֶה".
 וְעוֹד זֹאת, טַעַם נּוֹסֵף מְדוּעַ הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הַצִּיעַ לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם לְקַבֵּל
 אֶת הַתּוֹרָה אִף שִׁדְעַ שֶׁלֹּא יִקְבְּלוּ
 אוֹתָהּ, הוּא שְׁעַל-יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה גַּם

(68) נזכר גם מעלת הלכות התורה, שעז"נ והוי' עמו שהלכה כמותו (סנהדרין צג, ב), בחי' אמת לאמתו (ראה המשך תרס"ו ע' תלא ואילך) - שזוהו אמתית הענין דהוי' אלקים אמת, שבזה היא ההתבוננות שמעוררת הרצוא והצמאון כו', כנ"ל ס"ו. (69) ישע"י ל, כ. (70) ראה תניא פל"י. (71) ע"ז ב, ב. וראה גם לעיל ד"ה צאינה וראינה פ"ח (תורת מנחם - התוועדויות חלק נ ע' 12). (72) ב"ר פ"ג, ז. שם פ"ט, ב. וראה סה"מ ה'ש"ת ע' 55 בהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א. (73) יתרו כ, יג. ואתחנן ה, יז. (74) ספרי ברכה לג, ב. זח"ג קצב, ב. (75) ברכה שם.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 גם הביורר שלֵהם⁷⁶, שְׁזָהוּ שְׁאֲמָרוּ רְבוּתֵינוּ וְ"ל⁷⁷ שֶׁהִתִּיר
 2 מְמוֹנָן לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר⁷⁸ עֶמֶד וַיִּמְדַּד אֶרֶץ רָאָה וַיִּתֵּר
 3 גֹּזִים, וְאוֹמְרֵי⁷⁵ הוֹפִיעַ מֵהַר פֶּאֶרְזָן, מִפֶּאֶרְזָן (פְּשִׁיבָב וְהַחֲזִיר
 4 הַתּוֹרָה עַל כָּל הָאוֹמוֹת וְלֹא קִיבְלוּהָ) הוֹפִיעַ (גִּילָה) מְמוֹנָם
 5 (וְהִתִּירוּ) לְיִשְׂרָאֵל וְהַמְשַׁמְעוֹת
 6 הַרוֹחֵנִית שֶׁל "הַתִּרְתָּ" מְמוֹנָם שֶׁל
 7 אוֹמוֹת הָעוֹלָם לְיִשְׂרָאֵל הִיא, שֶׁמִּמּוֹן
 8 הָאוֹמוֹת יֵצֵא מִרְשׁוֹת ה'קְלִיפָה'
 9 וְה'לְעוֹמֵת זֹה' וְהַתְּעַלָּה לְהִיּוֹת "מוֹתֵר"
 10 לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלִהְיֵיר, שְׁבִנּוּגַע
 11 לְעֵנָן הַמְּמוֹן, דְּרָשׁוּ רְבוּתֵינוּ
 12 וְ"ל⁷⁹ לְגַבֵּי הַצִּיּוֹר "וְאֵהֲבַת אֵת ה'
 13 אֱלוֹקֶיךָ" כָּכֵל מְאֹדָּךְ⁸⁰ כָּכֵל
 14 מְמוֹנָךְ, וּכְפִירוֹשׁ רִש"י עַל הַכְּתוּב
 15 שִׁישׁ אִדָּם שֶׁמִּמּוֹנוֹ חָבִיב עָלָיו מְגוֹפּוֹ
 16 וְלִכֵּן הַתּוֹרָה מִזְהִירָה בְּמִיּוֹחַד עַל אֵהֲבַת
 17 ה' בְּמִקּוֹם שֶׁהִדְבַּר כְּרוּךְ בְּיִתּוֹר עַל
 18 הַמְּמוֹן, וְעַל-פִּי-זֶה שְׁעִנִּין הַמְּמוֹן
 19 קִשׁוֹר בְּאֵהֲבַת ה' "בְּכֵל מְאוֹדָּךְ" וְש'
 20 לְקִשֵּׁר הָעֵנָן דֵּהִתִּיר מְמוֹנָן,
 21 שֶׁהוּא עֵנָן הַבִּירוֹרִים שֶׁל
 22 אוֹמוֹת הָעוֹלָם, עִם הָעִילּוּי
 23 שְׁנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַיִּרְיָדָה
 24 לְמִטָּה כְּשֶׁלְעֲצָמָה, שֶׁהוּא
 25 עֵנָן ה'רְצוּא' וְהַצְמָאוֹן כּו'.
 26 וְכִי גַם הַיִּרְיָדָה לְמִטָּה עַד לְמִמּוֹן שֶׁל
 27 אוֹמוֹת הָעוֹלָם, גּוֹרֵמֵת בְּסוֹפּוֹ שֶׁל דָּבָר
 28 לְעִלְיָה גְדוּלָה, בִּירוֹר אוֹמוֹת הָעוֹלָם.
 29 (ח) וְזָהוּ וַיִּרַד הַיְיָ עַל הַר
 30 סִינִי, שְׁמֵת-תּוֹרָה הָיָה
 31 בְּאוֹפֶן שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה
 32 לְמִטָּה בְּאֶרֶץ דִּקְא, בְּמִדְבַּר
 33 סִינִי, וְלֹא בְּאוֹפֶן שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל עַל
 34 לְמַעְלָה פִּיּוֹן שְׁדוֹקָא עַל-יְדֵי-
 35 זֶה נַעֲשִׂית תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה,
 36 כְּמוֹ שְׁכָתוּב מִי זֹאת עוֹלָה
 37 מִן הַמִּדְבַּר, עִילּוּיָה מִן
 38 הַמִּדְבַּר, שְׁמֵת-דְּלֵעוֹמֵת-
 39 זֶה בָּאִים לְמִדְבַּר דְּקֹדֶשָׁה,
 40 שֶׁהוּא עֵנָן ה'רְצוּא', וְעַד שְׁבָאִים ל'שׁוּב' שְׁלֵאֲתִיר ה'רְצוּא',
 41 ה'רְצוּא', שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה נַעֲלִית יוֹתֵר, כְּנ"ל. וְכֵל זֶה נַעֲשֶׂה
 42 זֶה לֹא יִיטְכֵן עַל יְדֵי עֲלִיָּה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה אֲלֵא דוּקָא
 43 עַל יְדֵי הַיִּרְיָדָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא וְהַתּוֹרָה לְמַטָּה.
 44 וְכֵל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי נְשָׁמוֹת
 45 בְּגוֹפִים דִּיקָא, שְׁמֵת-קִימִים
 46 תּוֹרָה וּמְצוֹת בְּעֵנִינִים
 47 גְּשָׁמִיִּים, שֶׁכֵּן הוּא אוֹפֶן קִיּוּמָם שֶׁל
 48 רוּב הַמְּצוּת, בְּאִמְצַעוֹת חֲפְצִים
 49 גְּשָׁמִיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה וְכִדְּוַע⁸¹
 50 שְׁגָם הַמְּצוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּמַח
 51 וְלֵב, וְלִכְאוּרָה הֵם עֵנִינִים וְרוּחֵינִים
 52 שֶׁלֹּא נִתְּלָבְשׁוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת מִמֶּשׁ כְּמוֹ
 53 צִיצִית וְתַפְלִין וְכד' צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת
 54 בְּאוֹפֶן שֶׁהִיוּ נְרַגְשִׁים בְּמַח
 55 וְלֵב הַגְּשָׁמִיִּים, וְכֵמוֹ
 56 שְׁכָתוּב⁸² וּפְחָד וְרַחֵב לְכַבֵּךְ,
 57 הַרִי שֶׁהַפְּחָד מִפְּנֵי ה' פּוֹעֵל עַל בִּשְׂר
 58 הַלֵּב הַגְּשָׁמִי וְעַל-יְדֵי-זֶה עַל יְדֵי
 59 "וּרַחֵב לְבַבְךָ" מִירָאת ה' נִמְשַׁכֵּת
 60 הַרְחֵבָה שִׁפְעָה גַם בְּעֵנִינִים
 61 הַגְּשָׁמִיִּים שֶׁל הָאָדָם הַעוֹבֵד אֵת ה'
 62 בְּאֵהֲבָה וִירָאָה, וְכֵמוֹ שְׁכָתוּב⁸³
 63 אִם בְּחֻקוֹתַי תִּלְכּוּ וְגו'. וְתַעֲסִקוּ
 64 בַתּוֹרָה וּמְצוּת וְנִתְּתִי גְּשָׁמִיכֶם
 65 כְּעֵתָם וְגו'. וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה
 66 דִּיקָא בָּאִים לְהִלִּיכָה "אִם
 67 בְּחֻקוֹתַי תִּלְכּוּ" אֲמִיתִית שֶׁהִיא
 68 בְּאוֹפֶן שֶׁל הַתְּקִדְמוֹת וְעִלְיָה
 69 מִדְּרָגָה לְדְרָגָה בְּאֵת כְּלֵי גְבוּלוֹ⁸⁴.
 70 וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְקִיּוּם
 71 הַיְעוּד וְאוֹלָךְ אֲתַכֶּם
 72 קוּמְמִיּוֹת⁸⁵, הַהִלִּיכָה לְגֵאוּלָה
 73 הַשְּׁלִימָה בְּקוּמָה זְקוּפָה עַל-יְדֵי
 74 מְשִׁיחַ צְדָקְנּוּ בְּקָרוֹב מְמֹשׁ.
 75 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 76 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 77 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 78 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 79 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 80 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 81 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 82 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 83 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 84 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה
 85 וְכֵמוֹ וְכֵמוֹ כְּזֶה וְכֵמוֹ כְּזֶה

76 ראה גם המשך תערובת ח"א ע' ר. ח"ב ע' תתקלא. 77 ב"ק לח, א (ובפרש"י). 78 חבוקק ג, ו. 79 משנה ברכות נד, א. פרש"י ואתחנן ו, ה. וראה ספר הערכים חב"ד ערך אהבת ה' - בכל לבבך נפשך ומאדך ע' תלוי. וש"נ. 80 ואתחנן שם. 81 סה"מ תרצ"א ע' סב. וש"נ. 82 ישע"י ס, ה. 83 בחוקותי כו, ג-ד. 84 ראה סה"מ תר"ס ע' קז ואילך. אעת"ר ע' סט ואילך. 85 בחוקותי שם, יג.